БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 225 (19.601). • 1986 йил 4 октябрь, шанба • Баҳоси 3 тийин.

ОТАШИН КУРАШЧИГА

Суратда: митинг пайти.

ТАСС — ЎзТАГ телефотоси.

3 октябрь куни Москвада, Э. Тельман номи билан аталувчи майдонда Германия Коммунистик партиясининг йўлбошчиси, изчил интернационалист ҳайкалининг тантанали очилишига бағишланган митинг бўлди.

Ҳайкални очиш маросимида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Н. Ельцин, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари А. Ф. Добринин ва В. А. Медведев, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакилари иштирок этдилар.

Шу воқеа муносабати билан ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер, Германия Коммунистик партиясининг Раиси Г. Мис, Ғарбий Берлин Бирлашган социалистик партиясининг раиси Х. Шмитт, Э. Тельманнинг қизи Ирма Габель-Тельман келишди.

Митингни Б. Н. Ельцин очди.

М. С. Горбачев билан Э. Хонеккер ҳайкал ўрнатилган супага ўралган қизил лентани қирқадилар. Чойшаб туширилади.

Йиғилганларнинг кўз ўнгида Эрнст Тельманнинг бутун бўй-басти билан бронзадан ишланган қиёфаси қизил гранит супада намоён бўлади. Унинг мушт қилиб олган ўнг қўли кўтарилиб, «Рот фронт» деб саломлашаётгандек.

Совет Иттифоқи Гимни ижро этилади.

Митингда М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

Биз бугун очаётган ҳайкал, деди у, фашистлар жаҳолатига қарши ҳаёт-мамот жангига биринчилар қатори киришган инсоннинг жасорати тимсолидир.

Биз ҳозир яшаб курашаётган дунё Эрнст Тельман яшаган ва курашган дунёга ўхшамайди, деди сўнгра нотиқ. Жаҳоннинг сиёсий қиёфаси, социал ҳамда миллий кучларнинг нисбати ва ўрни таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди.

Айни вақтда, ана шу барча чуқур ўзгаришларга қарамай, Тельманнинг ғоялари, унинг ҳаёт сабоғи, унинг фашизм ва уруш хавфига қарши огоҳлантиришлари ҳамон ўз аҳамиятини сақлаб қолмоқда.

Ҳозир бизнинг бурчимиз — жаҳон жамоатчилигини: қуролланиш пойгаси тинчлик ва уруш ўртасидаги ғовни тобора заифлаштирмоқда, деб огоҳлантиришдан иборатдир. Зотан биз космосни ҳарбийлаштириш — уруш томон қўйилган қадамдир, деб қайта-қайта такрорлайверамиз. Биз ядро портлатишларини тугатишга ва ядро қуроли запасларини жиддий равишда кенг миқёсда қисқартира бошлашга даъват этамиз.

Уруш ва тинчлик масалаларида ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик — ядро — космик даврининг талабидир. Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, биз бундан буён ҳам ҳалол ва зўр ғайрат билан шунга интилаверамиз, уруш хавфини бартараф этишнинг сиёсий йўлларини излайверамиз, деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари.

Президент Р. Рейганга амалий учрашув деб айтса бўладиган учрашувни ўтказиш тўғрисидаги таклифимиз ҳам айни мана шу фикр-мулоҳазалардан келиб чиққан. Бунда бизнинг мақсадимиз битта: у ҳам бўлса ниҳоят АҚШ президенти билан Женевада эришилган аҳдлашувларимизни рўёбга чиқара бошлашдан иборатдир. Бу нарса Совет ва Америка халқларининг ҳам, шунингдек жаҳондаги барча халқларнинг ҳам манфаатларига тўла-тўкис мос бўлиб тушади, деб ўйлайман.

Келгуси ҳафта ГДР ўзининг туғилган кунини нишонлайди, деди сўнгра у. Фурсатдан фойдаланиб, республиканинг меҳнаткаш халқини улкан байрам билан муборакбод этаман ва ўртоқ Эрих Хонеккердан унинг барча ватандошларига бизнинг энг яхши истакларимизни топширишини сўрайман.

Шу минбарда, Тельман ҳайкали олдида туриб Герберт Мис ва Хорс Шмитт ўртоқлардан Германия Федератив Республикаси ва Ғарбий Берлин коммунистларига янги шароитларда Эрнст Тельман ишининг давомчиларига бизнинг ота[шин] саломларимизни етказишларини сўрайман.

Э. Хонеккер минбарга чиқади. У немислар диёридаги биринчи ишчи ва деҳқонлар давлати бўлмиш ГДРда Э. Тельман умрининг охиригача содиқ бўлиб қолган Маркс-Энгельс ва Ленин ғоялари қандай рўёбга чиқарилаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди. У ГДР халқи учун ўзининг ҳозирги ва келгуси ҳаётини муваффақиятли барпо этишда унинг Совет Иттифоқи билан дўстлиги жонажон иш бўлиб қолганлигини таъкидлади. ГДР халқи Совет Иттифоқи билан ёнма-ён туриб, тинчлик учун курашмоқда.

Бизнинг халқимиз КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг АҚШ президенти Р. Рейган билан Исландия пойтахтида бўладиган учрашувини жаҳондаги воқеаларнинг бундан буёнги бориши учун ниҳоятда муҳим аҳамиятга молик воқеа сифатида қабул қилмоқда, деб давом этди нотиқ. Биз М. С. Горбачевнинг таклифига биноан ўтказиладиган бу учрашувни табриклаймиз, бу учрашувда қуролсизланиш ва кескинликни юмшатиш йўлида олға силжишни таъминлайдиган амалий қарорлар қабул этилади, деб умид қиламиз.

Митингда сўзга чиққан Г. Мис Тельманнинг иши Совет Иттифоқи билан дўстликни мустаҳкамлашга боғлиқ эканлигини қайд этиб ўтди. Совет Иттифоқи билан дўстлик, Совет Иттифоқи билан тинч-тотув яшаш — бугунги кунда ҳам сўзсиз бўлган заруратдир, деди у. Германия Федератив Республикасининг сиёсатида Совет Иттифоқи билан дўстликкагина эмас, балки Европада ва бутун планетада мустаҳкам тинчликни таъминлашга ҳам халақит қилаётган барча ғовлар бартараф этилиши зарур.

Сўнгра Х. Шмитт сўзга чиқди. У Совет Иттифоқининг улкан дўсти Э. Тельман Ленин партияси раҳбарлигидаги совет меҳнаткашларининг буюк революцион зафарларини тинимсиз пропаганда қилиб, бу ғалабаларни инсониятнинг порлоқ келажаги деб ҳисоблаганлигини айтди. Биз, Ғарбий Берлин коммунистлари ҳозир ана шу меросга муносиб бўлишга интилмоқдамиз, деб таъкидлади у.

Митингда Москвадаги Владимир Ильич номли электр механика заводининг йўнувчи-токарлари бригадири В. П. Тихомиров сўзга чиқди. Шу йилнинг баҳорида менга ГБСП XI съездининг ишида қатнашиш ишониб топширилди, деди у. Эрнст Тельман васиятларининг яққол ифодаси — Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг муваффақиятлари ғоят катта, унутилмас таассурот қолдирди. Немислар диёридаги қардошларча учрашувлар чоғида биз халқларимиз жипслигининг қудратли, таъсирчан кучини, ГДР меҳнаткашлари социалистик ҳамдўстлик қудратини мустаҳкамлашга азму қарор берганликларини ҳис этдик. Ишонтириб айта оламанки, Москва ишчилари ҳам, СССРнинг барча меҳнаткашлари ҳам ўзларининг интернационал бурчларини тўла-тўкис англайдилар.

Митинг тугади.

Майдон узра «Интернационал» янграйди.

Ҳайкал пойига гуллар қўйилади.

* * *

Э. Хонеккер В. И. Ленин Мавзолейига гулчамбар қўйди.

Г. Мис ва Х. Шмитт ҳам гулчамбарлар қўйишди.

А. Ф. Добринин, В. А. Медведев, бошқа расмий кишилар меҳмонлар билан бирга бўлдилар.

* * *

Шу куни Э. Хонеккер, Г. Мис ва Х. Шмитт шарафига зиёфат берилди.

И. Габель-Тельман меҳмонлар билан бирга бўлди.

Зиёфатда Совет томонидан М. С. Горбачев, Е. К. Лигачев, Б. Н. Ельцин, А. Ф. Добринин, В. А. Медведев, бошқа расмий кишилар бўлдилар. **(ТАСС).**

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 2 октябрь куни бўлиб ўтган мажлисида Краснодар ўлкасидаги «Кубань» агросаноат комбинатининг ишидаги ижобий натижаларни қайд этди ҳамда РСФСР, Украина ССР ва Белоруссия ССРда яна ўн тўртта мана шундай комбинат барпо этиш тўғрисидаги таклифларни маъқуллади. Мана шу янги комбинатларнинг бош вазифаси янги техника ва технология негизида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва юқори сифатли озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришдан, маҳсулотни хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи қоплаш асосида етиштириш, тайёрлаш, қайта ишлаш ва реализация қилишни амалга оширишдан иборат. Келгусида бошқа республикалар, ўлкалар ва областларда ҳам тажриба тариқасида агросаноат комбинатлари барпо этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Сиёсий бюро социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлаш масалаларини муҳокама қилиб, қайта қуриш ва социалистик демократияни чуқурлаштириш шароитида қонунларга муттасил риоя этилиши давлатчилигимизни, халқнинг ўзини-ўзи бошқаришни ривожлантириш, социал адолатни ҳамда меҳнаткашларнинг конституцион ҳуқуқлари ва эркинликлари мустаҳкамлигини таъминлаш учун янада каттароқ аҳамият касб этаётганлигини таъкидлади. Шу муносабат билан прокуратура, милиция, судларнинг ва ҳуқуқни ҳимоя қилувчи бошқа органларнинг ишини изчиллик билан қайта қуриш зарур. Улар ҳуқуқ-тартиботга жуда қаттиқ риоя этиш намунаси бўлиб хизмат қилишлари, гражданларнинг манфаатларини пухта ҳимоя қилишлари ва шу билан бирга жамиятга зид ҳодисаларнинг пайини қатъият билан қирқишлари, жиноятчиликка ва ҳуқуқни бошқа тарзда бузишларга қарши муросасиз кураш олиб боришлари керак. Конкрет ишларни текшириш ва суд қилишга бирон-бир томондан аралашиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга йўл қўйиш мумкин эмаслиги кўрсатиб ўтилди. Партия комитетларига қонунчиликни мустаҳкамлаш соҳасидаги ишни энг муҳим сиёсий вазифалардан бири деб билиш таклиф қилинди. Жамият ва давлат манфаатлари учун, совет гражданининг меҳнат қилиш, уй-жойли бўлиш ҳуқуқларига ва бошқа ҳуқуқларига ҳеч сўзсиз риоя этилиши учун курашда министрликлар ва идораларнинг, касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларининг масъулиятини янада ошириш йўналишлари белгилаб берилди.

Сиёсий бюро Чернобиль атом электр станциясидаги авария оқибатларини тугатиш ишлари қандай бораётганини кўриб чиқди. Шикастланган реакторни консервациялаш, ифлосланган территорияни дезактивациялаш, АЭСнинг биринчи ва иккинчи энергетика блокларини ишга туширишга тайёрлаш юзасидан катта миқёсдаги тадбирлар амалга оширилганлиги қайд этилди. Сув ресурсларининг радиактив моддалардан пухта ҳимоя қилиниши таъминланди. Меҳнатга лаёқатли ҳамма гражданлар иш билан таъминланди. Кўчирилган аҳоли учун 8 мингтадан кўпроқ уй қурилди яна 6 мингтага яқин шинам уй-жой биносини қуриш давом этмоқда.

Сиёсий бюро МАГАТЭга аъзо бўлган мамлакатларнинг ядро энергетикаси хавфсизлигини ошириш масалаларига бағишланган кенгаши якунлари тўғрисидаги ахборотни тинглаб, совет ташкилотларининг МАГАТЭ фаолиятининг ҳамма соҳалари юзасидан, аввало атом энергетикасини барқарор ва хавф-хатарсиз ривожлантириш халқаро режимини вужудга келтириш масалалари юзасидан шу ташкилот билан муносабатларни ривожлантириш йўлини давом эттириш катта аҳамиятга эга эканини уқтирди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачев, А. А. Громико ўртоқларнинг ва бошқа совет раҳбарларининг Малагасия революцияси Авангарди партиясининг Бош секретари, Мадагаскар Демократик Республикасининг Президенти Д. Рацирака билан ўтказган музокаралари якунларини кўриб чиқди. Иккала мамлакатнинг музокараларда тасдиқланган ҳозирги халқаро ҳаёт энг муҳим муаммоларига ёндашуви муштарак эканлиги қайд этилди. Совет — Малагасия дўстлик муносабатларини янада ривожлантириш йўли маъқулланди.

Ўртоқ М. С. Соломенцевнинг КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия Контроли Комитети делегациясининг Венгрия Халқ Республикасига қилган сафари тўғрисидаги ахбороти ҳамда ўртоқ Н. Н. Слюньковнинг СССР Олий Совети делегациясининг Чехословакия Социалистик Республикасига қилган расмий визити якунлари тўғрисидаги ахбороти тингланди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси партия турмуши ва давлат қурилишининг бошқа баъзи масалаларини, шунингдек Коммунистик партия билан Совет давлати олға сурган кенг миқёсли тинчлик ташаббуслари қандай амалга оширилаётганлигини муҳокама қилди.

МОСКВАГА ТАШРИФ

Э. Тельман ҳайкали очилиши муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан 2 октябрь куни ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер Москвага келди.

Аэродромда Э. Хонеккерни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. А. Медведев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

* * *

Шу куниёқ Германия Коммунистик партияси Раиси Г. Мис ва Ғарбий Берлин Бирлашган социалистик партияси Раиси Х. Шмитт ҳам Москвага келдилар.

Аэродромда меҳмонларни КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

Д. РАЦИРАКА СССРдан ЖЎНАБ КЕТДИ

СОЧИ, 2 октябрь. (ТАСС). Малагасия революцияси Авангарди партияси (АРЕМА) Бош секретари, Мадагаскар Демократик Республикаси Президенти Д. Рацирака бугун Совет Иттифоқидан жўнаб кетди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстона визит билан ҳамда дам олиш учун мамлакатимизга келган эди.

(ТАСС).

МАРКСЧА ПОЗИЦИЯДА ТУРИБ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида ижодкор зиёлиларнинг учрашуви

Адабиёт ва санъат арбобларининг улар қайта қуриш жараёнига, совет жамиятининг сифат жиҳатидан янги ҳолатига эришишга қўшадиган ҳиссани кўпайтириш вазифалари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида бўлиб ўтган ижодкор зиёлиларнинг намояндалари учрашуви қатнашчиларининг диққат марказида бўлди.

Учрашувни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев очди.

Ёзувчилардан К. Яшин, О. Сидельников, О. Ёқубов, Ў. Ҳошимов, кинорежиссёр Э. Эшмуҳамедов, композитор Д. А. Сайдаминова, рассом Б. Жалолов, режиссёр В. А. Гвоздков, олимлардан Ҳ. Абдусаматов, Т. Маҳмудов ва бошқалар ўз нутқларида ҳозирги кунда ижодий ходимларнинг роли ва ўрни ҳақида, уларнинг фаолиятини партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари руҳида ҳар томонлама активлаштириш зарурлиги ҳақида гапирдилар.

Нутқларда республика ҳаётида олдинги ўн йилликларда кўзга ташланган ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумида қаттиқ ва ҳақли қораланган салбий ҳодисалар ҳали ҳам баъзи ишларда из қолдираётганлигидан, истеъдодли сўз ва мўйқалам соҳиблари, саҳна ва экран усталарининг ижоди равнақ топишига халақит бераётганлигидан чуқур ташвишланиш изҳор этилди.

Лекин энг муҳими шундан иборатки, деб таъкидлашди нотиқлар, сўнгги йилларда қарор топган ҳулқ-атвор ва зарарли тенденцияларни ўзгартириш, энг аввало ижодий ходимлар онгини тубдан қайта қуриш зарур. Ўтмиш юкларидан дадиллик билан қутилиш, ҳаётимизда ҳамон учраётган камчиликлар ҳақида халққа тўғри ва ошкора гапириш, ижодда Коммунистик партия талаб қилаётганидек синфий, марксча позицияларда қаттиқ туриш лозим.

Мослашишга уринувчи баъзи кишилар шахсий, ғаразли мақсадларни кўзлаб, эски тартибларни фош этишнинг ҳозирги жараёнини ёвуз танқидга ва номақбул касбдошларидан қасдини олишга айлантиришлари ҳақидаги фактлар ташвиш билан таъкидлаб ўтилди.

Партия белгилаб берган режаларни амалда рўёбга чиқариш учун курашаётган халқнинг фидокорлик жасоратини ҳаққоний ва ёрқин тасвирлаш ижоднинг асосий йўналиши бўлиши керак, деб таъкидланди учрашувда. Ижодий интеллигенция Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқлари меҳнаткашларига уларнинг республика ҳаётида олдинги салбий ҳодисаларни бартараф этиш учун курашида ёрдам беришлари керак. Бадиий сўз билан, мўйқалам бўёқлари билан, саҳна ва экранда айтилган гаплар билан, ишчи, колхозчи, инженер, ўқитувчи, олимнинг, ҳозир Ўзбекистон нималарга бой бўлса, ана шуларнинг ҳаммасини яратаётган кишиларнинг ҳалол меҳнатини улуғлаш — коммунистик жамият қураётган совет кишисининг буюк жасоратини шарафлаш лозим.

Камчиликлар тўғрисида дадил ва ошкора гапира олиш, ўткир проблемаларни кўтариб чиқишдан қўрқмаслик керак. Халқнинг ҳаётимиз ҳамма соҳаларидан кенг хабардор бўлишигина, кенг ошкораликкина умри тугаган, олға ҳаракатимизга тўсқинлик қилаётган ҳамма нарсани енгиб ўтиш ва улоқтириб ташлашга ёрдам беради. Бу соҳада адабиёт ва санъат каби оммавий ахборот воситалари — матбуот, телевидение, радиоэшиттириш зиммасига ҳам жуда катта масъулият тушади.

Сўзга чиққанлар ўтмиш сарқитларига қарши, кишиларнинг онгидаги диний ҳурофотга қарши курашда, совет кишиларини, айниқса ёшларни идеологик, маънавий, бадиий жиҳатдан тарбиялашда ижодий интеллигенцияни активлаштиришга катта эътибор бердилар.

«...Ҳозирги жараёнларни эски қоидаларга мослаштириб бўлмайди. Ҳозирги турмуш диалектикасини ифода этувчи янги хулосаларни ишлаб чиқиш керак ва буни ижодий муҳитдагина қилиш мумкин», — деди ўртоқ М. С. Горбачев ижтимоий фанлар кафедралари мудирларининг Бутуниттифоқ кенгашида. Бу фикр республика ижодий союзлари бутун фаолиятига, ҳар бир адибнинг, рассом, музикачи, артист, журналистнинг фаолиятига асос қилиб олиниши лозим.

КПСС Марказий Комитети Пропаганда бўлимининг мудири Ю. А. Скляров учрашув қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлади.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлими сектор мудири В. И. Бессарабов, КПСС Марказий Комитети масъул ходимлари В. А. Сидоров, В. А. Ткаченко, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ИЖОД ВА БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛЛАРИ

ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР КАФЕДРАЛАРИ МУДИРЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

Кадрлар — қайта қуришнинг энг муҳим бўғинидир, деб таъкидлади Горький университети КПСС тарихи кафедрасининг мудири **В. Я. Доброхотов.** Ҳозир ҳаёт янги типдаги идеология кадрларини талаб қилмоқда, кафедраларда эса кадр масалаларидаги ишларнинг ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги секинлик билан бартараф этилмоқда.

Нима учун олий мактаб урушдан кейинги бутун йиллар мобайнида жамиятшунослар орасидан Сухомлинский сингари миқёсдаги педагогни етиштириб бермади? Эҳтимол шундай талантлар изланмаган, бундайлар ҳақида ғамхўрлик қилинмагандир. Олий мактабда ижтимоий фанлар методологияси, уларни ўқитиш методикаси масалалари назар эътибордан четда қолмоқда, педагогик санъат, маҳоратга етарлича баҳо берилмаяпти. Биз буни бартараф этмас эканмиз, ўқитиш савиясини жиддий оширишга умид қилмаса ҳам бўлади.

СССР Фанлар академияси Экономика институтининг директори **Л. И. Абалкин** ўз нутқини ижтимоий фанларнинг турмуш билан, практика билан алоқалари масаласига бағишлади. Институтимиз коммунистлари, деди у, яқинда ўтказилган партия йиғилишида илмий адабиётда нима рағбатлантирилаётганлигини, қандай асарлар энг кўп ҳажмли ва кўп нусхали бўлишини анализ қилдилар. Булар техникавий-технологик боғлиқликни анализ қилиш социал-иқтисодий анализдан устунлик қиладиган асарлар ёки синалмаган конструкциялар, воқеликка мавҳум-схоластик ёндашувга асосланган тадқиқотлар бўлиб чиқди. Модомики мана шулар рағбатлантирилаётган экан, шунга яраша маҳсулот ҳам юзага келади. Янги талабларга мослашиш йўлидаги уринишларга барҳам бериш керак, деб таъкидлади нотиқ. Ваҳолонки, кўпинча шундай бўлади: асар икки-уч йил муқаддам ёзилган, ғоялар эски, фикрлар эски-ю, аммо номи янги. Мавзу актуал, лекин тузукроқ қарасанг, унда ҳеч қандай янги нарса йўқ.

Литва Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Л. К. Шепетис** ўз нутқида жамиятшунос кадрлар тайёрлаш билан боғлиқ кўпгина проблемаларни кўриб чиқди. Бу иш республика партия ташкилотининг ҳамиша диққат марказида турибди. Биз жамиятшуносларнинг лекторлик қобилиятларидан яхши фойдаланмоқдамиз, деди у. Аммо, уларни тармоқ комплекс программаларини бажаришга камдан-кам жалб этамиз. Илмий ечимлар учун талабчанликни жамиятшуносларнинг тавсиялари аввалари бўлганидек, бизнинг пўлат сандиқларимизда йўқ бўлиб кетмаслиги учун уларнинг хулосаларига нисбатан ниҳоятда эътиборли муносабат билан қўшиб олиб бориш зарур. Бу ишда биз ижтимоий фанлар ўқитувчиларининг партия, давлат ва хўжалик органларидаги стажировкасига муайян умид боғламоқдамиз. Бу органлар идеологик, ташкилий ишларни такомиллаштириш юзасидан партия комитетларига тавсиялар беришлари, вужудга келадиган ўткир масалаларни ҳал этишда ёрдам қилишлари, жамоатчилик фикрини оператив равишда ўрганишлари керак.

Афсуски, бизда ёш инсоннинг ҳақиқат излаш иштиёқини уйғота оладиган ўқитувчиларгина эмас, балки философлар ҳам оз, деди Совет Иттифоқи Кичик бадиий академик театри ҳузуридаги В. И. Немирович-Данченко номли мактаб-студиянинг ректори **О. П. Табаков.** Яқинда театр олий мактабининг раҳбари бўлиб қолган машҳур актёр ижодкор ўринбосарларни камол топтириш тўғрисидаги фикрларини баҳам кўриб, шуни таъкидладики, инсонни ўзгариб бораётган бутун турмушимиз ҳамда жамиятдаги сўз билан иш бир-бирига қай даражада мос келиши тарбияламоқда, катталарнинг ҳар бир қадами, ҳар бир телевизион кўрсатув, ҳар бир ҳаққоний ёки ёлғон сўз тарбияламоқда. Инсоннинг дунёқараши — билимлар йиғиндиси эмас, балки миллий заминга, ўз мамлакатинг, ўз диёринг ҳаётига илдиз отган ҳис-туйғулар, алоқалар системасидир, деб таъкидлади у.

Кўп йиллар мобайнида биз ўқувчиларга асосан диалектик материализм, тарихий материализм, илмий коммунизм, партия тарихидан қандайдир билим йиғиндисини беришни хоҳладиг-у, лекин бунда кишиларни ҳақиқатни севишга ўргатиш кераклигини мутлақо унутиб қўйдик. Кўпинча биз жонли буюк революцион таълимот ўрнига сафсатабозлик қиламизки, у кўпинча барча жиддий муҳим масалаларни тўсиб қўяди. Яна бир нарса муҳимки, ҳар биримиз ишни ўз-ўзини тарбиялашдан бошлашимиз керак — бусиз бугунги кунда ўқувчиларимизга, уларнинг ақл-идроки ва виждонига ҳеч қандай талаб қўя олмаймиз.

Партия биздан ҳозирги босқичда кенг фалсафий мушоҳадалар, социалистик жамият диалектикасини, иқтисодий ва социал тараққиётнинг муҳим назарий проблемаларини чуқур ишлаб чиқишни талаб қилмоқда, деб таъкидлади СССР Фанлар академиясининг вице-президенти **П. Н. Федосеев.** Назарий проблемаларни ишлаб чиқишдаги асосий камчилик шундан иборатки, социализмга татбиқан диалектика ва сиёсий иқтисод қонунлари уларнинг ҳаётга таъсирини таҳлил этмаган ҳолда анча мавҳум, умумий шаклда талқин қилинди, деди у. Лекин ижтимоий ҳаёт қонунлари — темир қонунлар эмас, балки объектив тенденциялардан иборат бўлиб улар кишилардан ташқари ўз-ўзидан эмас, балки кишилар орқали намоён бўлади. Мана шу омилга етарли баҳо бермаслик дунёқарашда хотиржамлик, социализм афзалликлари ва имкониятлари ўз-ўзидан таъсир этишига маҳлиё бўлиш йўналишлари тарқалишига олиб келди.

Нотиқ инсон омилини кучайтириш зарурлиги масалаларига тўхталиб, бунда социологик тадқиқотлар, айниқса, меҳнат ва турмуш шароитларига, турли социал группаларнинг қизиқиш ва эҳтиёжларига тааллуқли тадқиқотлар, жамоатчилик фикрини ўрганиш муҳим роль ўйнаши керак, деди. Кейинги вақтларда бир қанча корхоналарда социологлар ва психологларнинг иши бир мунча кучайиб қолди, деди у. Бу ишлар ишчиларнинг касб-ҳунар танлаши ва кўникмалар ҳосил қилишида, ишчи кучлари қўнимсизлигини бартараф этишда, меҳнат коллективлари ҳаётини ўрганишда каттагина самара бермоқда. Бинобарин академия муассасалари ва олий мактабларнинг кафедралари, корхоналар ва колхозларда социологик хизматлар

(Давоми иккинчи бетда).

СССР Олий Совети Президиумида

СССР Олий Совети Президиуми илгари байрам қилиб келинган «Қишлоқ хўжалиги ходимлари куни» ва «Озиқ-овқат саноати ходимлари куни» ўрнига «Қишлоқ хўжалиги ва агросаноат комплекси қайта ишлаш саноати ходимлари куни» байрамини белгилади.

Қишлоқ хўжалиги ва агросаноат комплекси қайта ишлаш саноати ходимлари куни ҳар йили ноябрь ойининг учинчи якшанба куни байрам қилинади.

А. А. ГРОМИКО ХЕНГ САМРИН БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико Совет Иттифоқида дам олаётган Кампучия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Кампучия Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Хенг Самрин билан 3 октябрь куни Кремлда учрашди.

А. А. Громико СССРда совет жамиятини социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, КПСС XXVII съезди қарорлари асосида давлатимизнинг ташқи сиёсий стратегиясини амалга ошириш соҳасида бажарилаётган ишлар тўғрисида сўзлаб берди.

Хенг Самрин қадимий Кампучия диёрида янги жамият барпо этиш юзасидан КХРП V съезди ўртага қўйган вазифаларни Кампучия меҳнаткашлари қандай бажараётганликлари тўғрисида ахборот берди.

Иккала томон партиялараро ва давлатлараро алоқаларнинг муваффақиятли ривожланиб бораётганлигидан чуқур мамнуният изҳор қилди, Совет — Кампучия ҳамкорлигини турли соҳаларда бундан буён ҳам муттасил кенгайтириб боришига ҳар иккала томон азму қарор берганлигини таъкидлади.

Ҳозирги халқаро вазиятни муҳокама қилиш чоғида тинчлик учун, ядро синовларини тўхтатиш учун, келгуси аср бошигача ялпи қирғин қуролини батамом тугатиш учун курашда барча тинчликсевар мамлакатларнинг, ҳамма халқларнинг ҳаракатларини янада кучайтириш ва мувофиқлаштириш масалаларига асосий эътибор қаратилди.

Ҳар иккала томон КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг АҚШ президенти Р. Рейган билан Рейкьявикда бўлажак учрашуви тўғрисидаги хабар халқаро кўламда кенг маъқуллаб кутиб олинганлигини чуқур мамнуният билан таъкидлади. Халқлар ана шу учрашув Совет — Америка муносабатларини яхшилашга, жаҳонда кескинликни юмшатиш йўлидан олға силжишга кўмаклашиши керак. деб ҳисобламоқдалар.

М. С. Горбачевнинг Владивостокда сўзлаган нутқида олға сурилган амалий ташаббусларни рўёбга чиқаришнинг эҳтимол тутилган йўллари тўғрисида фикрлашиб олинди. Ана шу ташаббуслар Осиё ҳамда Тинч океан ҳавзасида тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга қаратилгандир.

— Совет Иттифоқи, — деди А. А. Громико, — Осиё — Тинч океан регионидаги барча мамлакатларга мурожаат этиб, тинчлик ва ўзаро хавфсизлик манфаатлари йўлидан ҳамкорлик қилишга даъват этди. Шу мақсадга интилаётган ҳар бир киши совет кишиси сиймосида жиддий ҳамсуҳбат ва ҳалол шерикни топади.

Совет томони СССР Жануби-Шарқий Осиёдаги мавжуд проблемалар сиёсий йўл билан ҳал этилишининг қатъий тарафдори эканлигини таъкидлади. У Ҳинди-Хитой давлатларининг ХХР билан ва АСЕАНга аъзо бўлган мамлакатлар билан бевосита мулоқотни йўлга қўйишга тайёр эканликларига бирдамдир.

Хенг Самрин Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсий йўлига юксак баҳо берди ва Кампучия Совет Иттифоқининг барча тинчлик ташаббусларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаётганлигини билдирди.

— Ҳинди-Хитой мамлакатлари, — деб таъкидлади у, барча давлатлар билан яхши муносабатлар ўрнатилишидан, Кампучия теварагидаги ва Жануби-Шарқий Осиёдаги вазият нормаллаштирилишидан астойдил манфаатдордирлар.

Хенг Самрин янги ҳаёт қурилишида, Кампучия халқининг тинч меҳнатини ҳимоя қилишда унга бераётган доимий ёрдами ва мадади учун Совет Иттифоқига чуқур миннатдорчилик изҳор қилди. (ТАСС).

ИЖОД ВА БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

ривожланишини қўллаб-қувватлашлари, бу ишга аспирантлар ва студентларни кенгроқ жалб этишлари кераки, уларни тадқиқот ишларига, амалий ҳаёт проблемаларини тушуниб етишга жалб этишда катта аҳамият касб этган бўлур эди.

КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари **Ю. С. Карабасов** ўз нутқини ижтимоий фанлар кафедраларига партиявий раҳбарлик масалаларига бағишлади. Партия комитетларининг бу соҳадаги ишларидаги камчиликлар жамиятшуносликнинг практика билан алоқасини таъминловчи система йўқлигида намоён бўлмоқда, деди у, партия ходимлари жамиятшунос муаллимларнинг кундалик ҳамкорликлари ҳам тегишли даражада эмас. Нотиқ партия ходимларининг кафедралар олимлари билан учрашувларини камдан-кам бўладиган хол деб атади. У жамиятшунос муаллимларнинг шаҳар семинарлари бундан бир неча йил аввал ўз фаолиятини тўхтатганлигини ҳам камчиликлар қаторига киритди. Семинар ишини яна бошлаш эндигина режалаштириляпти, деди у.

Бугунги кунда шаҳар партия комитети жамиятшунос кадрлар билан ишни давом эттириш, фан докторларини тайёрлашни шахсан кузатиб бориш, жамиятшунос студентлар ва аспирантларни маълум мақсад учун танлаш принципини кенгайтириш вазифасини ўз олдига қўймоқда.

КПСС тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм секцияларининг мажлислари бўлиб ўтди.

* * *

Жамиятшунос олимларнинг назарий фаолияти қайта қуришнинг ғоят муҳим воситаси бўлиб қолмоқда. Ижтимоий фанлар кафедралари мудирлари Бутуниттифоқ кенгашининг қатнашчилари жамиятшунос олимларнинг турмушдаги янги ходисалар ва жараёнларни идрок этишга қаратилган конкрет тадқиқотлари программасини белгиладилар. Кенгаш 3 октябрь куни Москвадаги Катта Кремль саройида ўз ишини тамомлади.

Новаторларча, ижодкорлик билан ишлайдиган бўлсак, ўқитишнинг эскириб қолган методлари ва методикаларини тубдан ўзгартириш тўғрисида кенгашимиз минбаридан янграган даъватни рўёбга чиқара оламиз, деди Киев университети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар муаллимлари малакасини ошириш институтининг директори **Б. И. Королев.** Шу ишда қарор топган кўп йиллик форма ва методлар тубдан ўзгартирилиши зарурлигига биз амалда ишонч ҳосил қилдик, деб таъкидлади у. Таълим жараёнини ташкил этишга ахборот бериш, маърифат нуқтаи назаридан ёндашиш ўқитишга новаторларча ёндашувни шакллантиришга асло кўмаклашмайди. Ҳозир амалда бўлган типовой ўқув плани тингловчиларни лекциялар билан ортиқча кўмиб ташлашга мажбур қилади, улар билан ишлашда ташкилий ишларга ҳаддан ташқари берилиб кетишга олиб келади. Институтда малака оширишни истовчи кишилар йил сайин камайиб бораётганлиги тасодифий эмас.

Шу муносабат билан нотиқ давр тингловчилар билан ишлашда кўпроқ индивидуаллаштириш зарурлигини қатъий тақозо этаётганлигини уқтириб ўтди. Энг малакали, тажрибали тингловчиларнинг индивидуал план асосида шуғулланиш ҳуқуқини тиклаш пайти келди.

Совет Армияси ва Ҳарбий-денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармаси бошлиғининг ўринбосари **Д. А. Волкогонов** ўз нутқини жангчиларни ғоявий-маънавий жиҳатдан тарбиялаш вазифаларига ва ижтимоий фанларнинг шу жараёндаги ролига бағишлади.

Олий ҳарбий мактабни қайта қуришда, деди у, ижтимоий фанларни ўқитишни ҳарбий қурилиш практикаси талаб-эҳтиёжларига ва аввало тинчликнинг ғоят муҳим моддий гарантияси бўлмиш ҳарбий-стратегик мувозанат сақланишини таъминлаш каби вазифани ҳал этишга энг кўп даражада яқинлаштиришга асосий эътибор берилмоқда. Бироқ айни вақтда биз айтамизки, эҳтимол тутилган душман билан ҳеч қандай маънавий мувозанат йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас, деди нотиқ. Бизнинг идеологиямиз, маданиятимиз, маънавий бойликларимизда шубҳасиз маънавий афзаллик бўлиб, академиялардаги, ҳарбий билим юртларидаги жамиятшунослар мана шу потенциалдан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар.

Нотиқ олий ҳарбий мактаб ҳозирдаёқ қайта қурилаётганлигини, ҳарбий академиялар учун программа қайта ишлаб чиқилганлигини, таълимнинг ижодий актив формалари жорий этилаётганлигини маълум қилди. Ҳарбий тадқиқотчилар ҳарбий ишдаги янги тенденциялар ва қонуниятларни идрок этиш учун кўп иш қилмоқдалар.

Белоруссия университети табииёт факультетлари фалсафа кафедрасининг мудири **В. С. Степин** малака ошириш институти программасида умумгуманитар фанлар циклини кўзда тутишни таклиф қилди. Ижтимоий, табииёт ва техника фанлари бирлашувининг ҳозирги босқичини ҳисобга олиб, деди у, жамиятшуносларга табииётшуносликнинг ҳозирги аҳволига тааллуқли билимлар бериш зарур.

Сўнгра нотиқ ёш жамиятшунос кадрлар тайёрлаш проблемаларига тўхталиб ўтди. Биз ёшларга қандай социал тажриба намуналарини сингдирсак, улар бизнинг ўрнимизга худди шундай мутахассислар бўлиб келадилар, деб таъкидлади у.

Олий мактабда ва комсомолда қайта қуриш вазифалари бир-бири билан чамбарчас боғланмоқда, деб таъкидлади ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **В. И. Мироненко** Студентни таълим-тарбия жараёнининг тўла ҳуқуқли қатнашчиси эмас, балки таъсир ўтказишнинг пассив объекти, деб билиш одат тусига кириб қолганлиги, деди у, қайта қуриш йўлидаги ғовларнинг биридир. Студентни актив изланишга ва ҳақиқатни билиб етишга қўшмай туриб таълим ва тарбия жараёнини янгича қуриб бўлмайди. Тайёр ҳақиқатларга узоқ вақт бошлаб беришдан кўра, уларни эълон қилиш осонроқ. Ҳолбуки, ўқиш асосан муаллимнинг монологи формасида олиб борилади, буни фақат семинар машғулотларигина бўлиб туради. Нотиқ таълимнинг барча формаларини активлаштириш, студентларнинг мустақиллиги ва ташаббускорлигини кенгайтириш зарурлигини таъкидлади. Биз студентларнинг ўз-ўзини бошқаруви тўғрисида кўп гапирамиз, деди у. Аммо одатда биз уни сўзда эътироф этиб, амалда эса ўз-ўзини, бошқарувни ётоқхоналардан, студентларнинг ошхоналари ёки клубларидан нарига ўтказиш ниятимиз йўқ. Нотиқ кенгашда ўртага қўйилган вазифаларни рўёбга чиқаришда ўқитувчиларгина эмас, шу билан бирга студентлар ҳам ўзларининг ҳиссасини қўша оладилар, деб таъкидлади.

Бизнинг олий ўқув юртимизни битириб чиққан кишиларнинг кўпчилиги чинакам малакали мутахассислар бўлиб, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшаётганликларида жамиятшуносларнинг ҳам хизмати каттадир, деди Ленинград политехника институти партия комитетининг секретари **Ю. К. Михайлов.**

Ижтимоий фанлар муаллимлари бўлғувси мутахассиснинг билими учунгина эмас, шу билан бирга маънавий қиёфаси учун ҳам алоҳида жавобгардирлар, деди Қирғизистон медицина институти сиёсий иқтисод ва илмий коммунизм кафедрасининг мудири **Н. Х. Кумскова.** Биз КПСС тарихини ҳам, фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизмни ҳам ўрганган мутахассисни чиқарамизу, амалий ишда эса унинг қўрс ва тошбағир эканлиги, беморлар билан қўпол муомалада бўлиши кўриниб қолади. Бунинг учун биз, ижтимоий фан муаллимлари зиммасида ҳам муайян айб бор. Ҳаёт жуда мураккаб, биз бўлсак баъзан унинг ўткир қирраларини текислаб юборишга ҳаракат қиламиз.

Москва давлат университети адабиёт назарияси кафедрасининг мудири **П. А. Николаев** ўз нутқида ижтимоий фанлар системасига киритилган адабиётшунослик проблемалари устида тўхталиб ўтди. У адабиётшунослик ва танқиднинг идеологик табиатини, уларнинг социал мезонларини янада чуқурроқ идрок этиш, адабиётшунослик тафаккури билан турдош илмий фанлар алоқасини мустаҳкамлаш зарур, деб таъкидлади. Ҳозир адабий тафаккур сифати, деб таъкидлади нотиқ, ихтисослаштириш нуқсонларидан зиён кўрмоқда. Ҳозирги замон танқидини универсал фикр юритиш методига йўналтирмоқ керак.

Адабиётшунослик ва адабий танқидга ёрдам бериш, жумладан рус адабиёти билан мамлакатимиздаги бошқа миллий адабиётлар муносабатини тушуниб етиш ниҳоятда муҳим. Кўп миллатли совет адабиётининг равнақи мамлакатимизда Улуғ Октябрдан кейин вужудга келган социал шароитлар билан тушунтириб берилганидагина танқидий фикр ўзининг масъулиятли идеологик вазифасини бажаришга лаёқатли ҳисобланади.

СССР олий ва ўрта махсус таълим министрининг ўринбосари **В. И. Зубарев** секциялар иши якунларини маълум қилди. Кенгашимизнинг иш йўналиши КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев нутқи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев доклади билан белгилаб берилди ва бу нутқ ҳамда докладда КПСС XXVII съездининг партия назарий иши масалалари меҳнаткашларни, совет ёшларини ғоявий-сиёсий тарбиялаш масалалари юзасидан кўрсатмалари янада ривожлантирилди ва конкретлаштирилди, деди у.

Секцияларнинг мажлисларида партиянинг социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, студентларни марксча-ленинча тайёргарлигини ва уларни коммунистик руҳда тарбиялашни яхшилашни кўзловчи стратегик йўлини амалга оширишда ижтимоий фанлар кафедралари, профессорлари ва муаллимлари ролини оширишнинг энг самарали йўллари ва воситалари изланди.

Ижтимоий фанларга доир янги ўқув программаларининг лойиҳалари, Бутуниттифоқ кенгашининг тавсиялари асосан маъқулланди. Сўзга чиққанлар илмий-тадқиқотларни кучайтиришни, бу тадқиқотларни турмуш, практика талабларига яқинлаштиришни кўзловчи бир қанча таклифлар киритдилар.

Секцияларнинг иши, деди пировардида нотиқ, жамиятшунослар ўзларининг бутун фаолиятларини қайта қуришдан чуқур манфаатдор эканликларини ҳамда КПСС XXVII съездининг тарихий қарорларини амалга оширишга, партиянинг мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, олий ва ўрта махсус таълимни қайта қуриш, совет мутахассислари янги отрядлари марксча-ленинча профессионал тайёргарлигининг сифат жиҳатидан янги даражасига эришиш йўлини амалга оширишга тайёр эканликларини намойиш этди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари **М. В. Зимянин** кенгашни ёпа туриб бу учрашув мамлакат ҳаётида муҳим ижтимоий воқеа бўлганлигини айтди.

Бу кенгашда партиямиз Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев нутқ сўзлаганлиги партия совет жамиятини жадаллаштириш, қайта қуриш, сифат жиҳатидан янги ҳолатга эриштириш йўлини амалга оширишни ғоявий-назарий фаолиятни кучайтирмасдан, ривожланаётган социализм ижтимоий муносабатларини такомиллаштириш амалий чораларини пухта илмий жиҳатдан таъминламасдан тасаввур этиб бўлмайди, деган қатъий ишончдан келиб чиқиб, ғоявий-тарбиявий ишга, ижтимоий фанларга катта эътибор бераётганлигини зўр куч-қуввати билан таъкидлади. Марказий Комитет 1985 йил апрель Пленуми, партия XXVII съезди ғоялари янада ижодий ривожлантирилишидан иборат бўлган шу программавий нутқни биз сизлар билан мамлакатда олий таълимни ривожлантириш, олий мактабларимизни қайта қуриш ва шу билан бирга ижтимоий фанларни янада ривожлантириш борасидаги ишларимизга негиз қилиб олишимиз кекрак.

Е. К. Лигачев докладида олий мактабда ижтимоий фанларни ўқитиш ва умуман жамиятшунослигимизнинг аҳволи ҳар томонлама таҳлил этилди, уларни янада такомиллаштириш вазифалари белгилаб берилди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министри Г. А. Ягодиннинг, кенгаш қатнашчиларининг нутқлари олий мактабнинг ҳаёт билан алоқасини мустаҳкамлаш, уни қайта қуришни жадаллаштириш иштиёқи билан йўғрилганлиги кишини мамнун қилади. Биз кенгаш ғоялари ва хулосаларини олий мактабнинг барча ходимларига етказишимиз, ҳар бир олий мактаб, ҳар бир ижтимоий фан кафедрасининг вазифаларини муҳокама қилишимиз зарур.

М. В. Зимянин КПСС Марказий Комитети номидан жамиятшунос олимларга уларнинг ёш авлодни марксизм-ленинизм ғояларига, социалистик Ватанимизга садоқат руҳида тарбиялашга қаратилган олижаноб фаолиятида муваффақиятлар тилади.

Кенгаш ишида Г. А. Алиев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов ўртоқлар қатнашдилар.

(ТАСС).

ВАТАННИНГ МУНОСИБ ҲИМОЯЧИЛАРИНИ ТАРБИЯЛАЙЛИК

3 октябрь куни Ўзбекистон ССР прокуратурасидаги идоралараро мувофиқлаштириш кенгашида ёшларни СССР Қуролли Кучлари сафларидаги хизматга тайёрлаш тўғрисидаги қонунларнинг бажарилиши билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Кенгашда республика ҳуқуқ муҳофаза қилиш органлари, ҳарбий комиссариати, министрликлари ва идораларининг, Туркистон ҳарбий округи штаби ва ҳарбий прокуратурасининг раҳбарлари қатнашдилар.

Кейинги вақтларда ёшлар билан ишлаш кучайганлиги, Совет Армияси сафларига баҳорги чақириқ анча уюшқоқлик билан ўтказилганлиги айтилди. Шу билан бирга ҳанузгача ҳарбий учёт интизомини бузиш фактлари, ҳарбий комиссариатларга келмаслик ҳоллари учраб турибди, деб таъкидлашди нотиқлар. Маҳаллий Советларнинг баъзи ижроия комитетлари, корхоналар, муассасалар ва ўқув юртларининг раҳбарлари рўйхатдан ўтиши лозим бўлган ёшларнинг рўйхатларини ҳарбий комиссариатларга ўз вақтида топширмаяптилар. Бошланғич ҳарбий тайёргарлик моддий-техника базасини ривожлантиришга тегишли эътибор берилмаяпти. СССР Қуролли Кучларига тўла ўрта маълумотга эга бўлмаган, рус тилини тузук билмайдиган ёшлар чақирилиши ҳоллари оз эмас.

Кенгашда ёшлар билан ишлашни тубдан яхшилаш. ёшларни армия хизматига тайёрлаш тўғрисидаги қонунлар аниқ ижро этилишини кўзловчи тавсиялар ишлаб чиқилди.

(ЎзТАГ).

ОСИЁ ВА ТИНЧ ОКЕАНИ ҲАВЗАСИ МАМЛАКАТЛАРИ ХОТИН-ҚИЗЛАР ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РЕГИОНАЛ СЕМИНАРИ

ХОТИН-ҚИЗЛАР ВА СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЁТ

СУРАТДА: семинар қатнашчиларидан бир группаси.

ЎзТАГ фотохроникаси.

3 октябрь куни Осиё ва Тинч океан ҳавзаси мамлакатлари хотин-қизлар ташкилотлари регионал семинарининг қатнашчилари «Аёл ва тараққиёт» мавзуидаги мунозарани тугатдилар. Мунозарада Совет хотин-қизлари комитети раисининг ўринбосари Ксения Проскурникова, Кампучия Революцион хотин-қизлари уюшмасининг вакили Рос Серей, Тинчлик ва озодлик учун курашувчи хотин-қизлар халқаро иттифоқининг вакили Агнес Ранзингер, «Бангладеш махила шомити» ташкилотининг бош секретари Шахара Кхатун, Тинчлик ва озодлик учун курашувчи хотин-қизлар халқаро иттифоқи Америка секцияларидан бирининг раҳбари Лойс Хамер, Лаос хотин-қизлари союзи халқаро алоқалар бўлимининг мудири Фолсена Кхемпфет, Янги Зеландия Хотин-қизлар иши бўйича миллий кенгаш вакили Лаура Салас, Афғонистон Министрлар Совети юридик бўлимининг раҳбари Сафия Хесаби, Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг вакили Малабика Четтержи, Эскато социал масалалар бўйича масъул секретари Кейт Эмрих ва бошқалар қатнашдилар.

Мунозаралар чоғида ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида хотин-қизлар билан эркаклар реал тенглигини таъминлаш зарурлиги айтилди. Кўпгина социал проблемаларнинг ечими шунга боғлиқ. Сўзга чиққанлар Осиё ва Тинч океан ҳавзаси мамлакатларида хотин-қизларнинг аҳволи масалалари хусусида фикрлашиб олдилар. Хотин-қизлар ҳамиша тинчлик ва социал тараққиёт учун курашчиларнинг олдинги сафларида турганликлари таъкидланди. Тошкентда ўтаётган семинар халқлар ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш, инсониятнинг тинч келажаги учун курашда региондаги барча хотин-қизларнинг куч-қувватларини бундан буён ҳам бирлаштиришга хизмат қилади.

(ЎзТАГ).

Қурилиш комплексларини бошқариш такомиллаштирилсин

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Мамлакат қурилиш комплексини бошқаришни янада такомиллаштириш тўғрисида» ва «Қурилишдаги хўжалик механизмини такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорларини амалга ошириш юзасидан биринчи галдаги вазифалар 3 октябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган республикалараро кенгашда кўриб чиқилди.

Кенгашда Ўзбекистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Туркманистон партия ҳамда совет раҳбарлари, СССР ва Ўрта Осиё республикалари министрликлари ҳамда идораларининг раҳбарлари, республика қурилиш ва лойиҳа ташкилотларининг вакиллари қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитети қурилиш бўлимининг мудири А. Г. Мельников кенгашни очиб, партия билан ҳукуматнинг энг муҳим ҳужжатларида қурилишдаги хўжаликни юритишнинг янги системасини вужудга келтириш йўллари кўрсатилганини, истиқболда уни ривожлантириш концепцияси белгилаб берилганини уқтириб ўтди. Қайта қуриш зарурати аллақачон пишиб етилган эди. Энди куч ва воситаларнинг сочиб юборилишига чек қўйиш, кўп бўғинлиликни тугатиш, қурилиш ташкилотларининг хўжалик мустақиллигини таъминлаш пайти келди. Мана шуларнинг ҳаммаси Ўрта Осиё регионидаги шу тармоқни ривожлантиришга ҳам яқин вақт ичида таъсир ўтказиши лозим.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госстройининг раиси Ю. П. Баталин доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда СССР Қурилиш банки правлениеси раисининг ўринбосари Я. Н. Дубинецкий, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси И. А. Каримов, Тожикистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ю. П. Зацаринний, Ўзбекистон ССР қурилиш министри А. Г. Мананников, Қирғизистон ССР қурилиш министри Н. И. Исанов, Туркманистон ССР қурилиш министри М. Д. Жумақулиев, «Узагропромстрой» бирлашмасининг раиси Б. С. Ҳамидов, «Главташкентстрой»га қарашли «Висотстрой» 11-трестининг бошқарувчиси П. Г. Саркисов, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги 93-ихтисослаштирилган трести комсомол-ёшлар монтажчилар бригадасининг бошлиғи В. Ш. Яруслаев ва бошқалар қатнашдилар.

Докладчи ва сўзга чиққан нотиқлар шуни таъкидладиларки, Ўрта Осиё регионининг қурилиш ташкилотлари ўтган беш йилликда саноат корхоналари, уй-жой, социал-маданий-маиший объектларни фойдаланиш учун топширишда жуда орқада қолдилар. Қурилаётган саноат ва уй-жой-граждан объектлари ўртасида жиддий номутаносиблик вужудга келди. Қурилишнинг сифати ҳақида айниқса кўп таъна эшитилмоқда. Масалан, Ўзбекистонда уч юзга яқин иншоотни барпо қилишда лойиҳа ва қурилиш қоидалари қўпол равишда бузилди. Тожикистонда қурилиш ишларининг пландаги нормалари ҳатто мавжуд нормалардан бир ярим баравар ортиқ қилиб белгиланмоқда. Қирғизистон ва Туркманистон республикаларида уй-жой, мактабгача тарбия муассасалари, соғлиқни сақлаш объектларини қуришда жуда орқада қолинмоқда.

Регионда қурилиш ташкилотлари ва уйсозлик комбинатларининг қувватларидан суст фойдаланилмоқда. Бу ерда истиқболли яхлит ва комплект-блок усулларига жадал ўтилмаяпти, самарали конструкциялар ва материаллардан етарли фойдаланилмаяпти. Қурилиш майдончаларида қўл меҳнатининг улуши ҳали ҳам анча катта.

Кадрлар масаласида ташвишли аҳвол вужудга келди: қурувчиларнинг ярмиси талабдаги касб маҳоратига эга эмас. Фойдаланиш учун топширилаётган объектлар, шу жумладан уй-жойлар ва мактабгача тарбия муассасалари сифатининг пастлиги мана шундан келиб чиқмоқда. Ҳолбуки, Ўрта Осиё регионида кадрларнинг катта резерви бор: биргина Ўзбекистонда қўшимча равишда 200—400 минг мутахассис, Тожикистонда 150 минг, Қирғизистон ва Туркманистонда ўн минглаб мутахассис тайёрлаш мумкин. Бунинг учун ҳунар-техника таълими, илғор тажриба мактаблари системаси қайта қурилиши керак.

Мамлакат илғор коллективларининг тажрибасидан актив фойдаланиш зарурлиги кенгашда уқтириб ўтилди. Икки ва уч сменали графикка ўтишни оғизда эмас, балки амалда таъминлаш, техниканинг самарадорлигини ошириш, бунинг учун эскирган машина ва механизмларни ҳисобдан чиқариб ташлаб, замонавий машина-ускуналарни унумли ишлатиш пайти келди. Республикаларнинг Министрлар Советлари, қурилиш министрликлари ва идоралари олдида капитал қурилишдаги хўжалик юритишнинг янги принципларига жадал ўтишдан иборат масъулиятли вазифа турибди. Қайта қуришни жуда қисқа муддатларда, йўл-йўлакай ниҳоясига етказиб, айни вақтда шу йилги планларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш ва бутун беш йиллик мобайнида барқарор ишлаш учун замин яратиб қўйиш лозим.

План, таъминот, молия органлари, буюртмачи министрликлар эскирган лойиҳаларни тезроқ қайта кўриб чиқишлари, тўхтатиб қўйилиши лозим бўлган объектлар рўйхатини белгилашлари, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш, шу жумладан хўжалик усулида бажариладиган ишлар ҳажмини кескин оширишлари керак.

Шу беш йилликда регионнинг қурилиш ташкилотлари қурилиш-монтаж ишларининг мислсиз катта ҳажмини бажаришлари керак. Меҳнат унумдорлигини тез ўстириш, иқтисодий тежашни, меҳнат ва технология интизомини мустаҳкамлаш шароитидагина бунга эришиш мумкин. Ҳозирги бош вазифа қурилиш базасининг имкониятлари билан капитал маблағ планлари ўртасида вужудга келган номутаносибликни тугатишдан, шу иккита асосий кўрсаткични баланслаштириб олишдан иборат. Объектларни тўла-тўкис битказиб, «калитини топшириш» деб аталган илғор усулни имкони борича тезроқ жорий қилиш, ташкилотларда қурилишдаги янги хўжалик механизмини жорий этиш соҳасида ўтказилаётган ишни қаттиқ назорат қилиб туриш лозим. Меҳнат коллективларини нарядсиз ишлаш усулига ўтказиш бу вазифаларни ҳал қилишга ёрдам беради.

Қурилишдаги қайта қуриш тадбирларнинг кенг комплексини назарда тутади. Бу тадбирлар қурувчиларнинг буюртмачилар билан ўзаро муносабатига ҳам тааллуқлидир. Бу соҳада рағбатлантириш ва жазо чоралари системасидан, ўзаро масъулият, шартномавий интизомни мустаҳкамлашнинг бошқа йўлларидан иложи борича кенгроқ фойдаланиш керак.

Қурилиш коллективларидаги партия ташкилотларининг куч-ғайратлари, уларнинг сиёсий-тарбиявий фаолияти конкрет вазифаларни ҳал қилиш билан чамбарчас боғланиши лозим. Ҳозир ўтказилаётган қайта қуришнинг натижалари учун раҳбар ходимларнинг шахсий масъулиятини сабот билан ошириш, капитал қурилиш масалалари билан шуғулланувчи кадрларга нисбатан талабчанликни кучайтириш керак.

Кенгаш КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг капитал қурилишдаги хўжалик механизмини янада такомиллаштириш тўғрисидаги қарорларини бажариш, регионнинг энг муҳим халқ хўжалик тармоқларини КПСС XXVII съезди қарорлари талаб қилганидек интенсивлаш изига ўтказиш юзасидан конкрет тадбирларни белгилади.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Лобко, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. И. Семенов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Ф. Жуленев, СССР бинокорлик материаллари саноати министри С. Ф. Военушкин, СССР Госстройи раисининг ўринбосари Ю. Л. Назаров, СССР Госгражданстройи раисининг ўринбосари М. П. Коханенко, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. С. Галкин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. Х. Маҳамадалиев, Қирғизистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. Б. Гусев, Туркманистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Д. Свиридов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 3 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Фарғона	3,14	50,19	2,80	27,41
Бухоро	2,06	40,11	0,96	6,61
Хоразм	2,65	38,02	2,07	19,07
ҚҚАССР	2,46	38,01	2,05	26,14
Сурхондарё	2,38	30,00	3,29	24,97
Наманган	2,90	28,26	2,76	16,03
Тошкент	3,94	28,18	4,81	27,55
Самарқанд	2,10	20,09	1,54	6,76
Андижон	1,64	19,50	1,04	6,75
Навоий	1,71	18,96	0,84	2,92
Қашқардарё	1,25	18,93	1,17	10,74
Жиззах	2,44	17,42	2,48	17,01
Сирдарё	3,73	15,95	5,06	18,41
Республика бўйича:	2,48	28,45	2,45	16,57
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	3,87	45,63	6,32	41,04
Наманган	2,22	44,18	—	—
Бухоро	2,22	36,66	—	—
Навоий	2,96	35,80	0,04	0,18
Қашқадарё	0,84	9,21	0,59	3,13
Республика бўйича:	2,82	33,83	4,10	26,36

ЎЗБЕКИСТОНДА ЕСЕНИНХОНЛИК

Сергей Есенин туғилган куннинг 91 йиллигига бағишлаб, Ўзбекистонда адабий ўқишлар бошланди. 3 октябрь куни Тошкент политехника институтида шу воқеа муносабати билан тантанали кеча бўлиб ўтди. Республика шоирлари студентлар ва муаллимлари ҳузурига келиб, С. Есенин шеърларининг ўзбек тилига қилинган янги таржималаридан ўқиб бердилар, Есенин қадами етган жойлар бўйлаб қилинган сафарлар, Константиново, Ленинград ва Москвада шоирнинг қариндошлари, дўстлари билан бўлган учрашувлар тўғрисидаги таассуротларини ўртоқлашдилар. (ЎзТАГ).

Бухоро областида «Совет Ўзбекистони» газетаси кунлари

Бухоро областида пахта йиғим-терими кун сайин авж оляпти. Каттадан-кичик — ҳамма пахта ишқи билан яшамоқда. Дефолиация сифатли ўтказилиб, ғўзасининг барги тўктирилган далаларда ишлаётган «зангори кема»лар хирмонга барака киритаётир. «Дала — бункер — қабул пункти» конвейери узлуксиз ишлай бошлади. Барча резерв ва имкониятлар область бўйича 469 минг тонна «оқ олтин» хирмони тиклаш, жами ҳосилнинг ярмини техника ёрдамида йиғиштириб олиш учун сафарбар этилмоқда.

Ана шундай қизғин кунларда Бухоро областида «Совет Ўзбекистони» газетаси кунлари бўлиб ўтди. Редакциянинг бир гуруҳ ижодий ходимлари пахта далаларида, чорвачилик фермаларида, корхона ва қурилишларда бўлиб, меҳнаткашлар билан учрашдилар. Уларнинг КПСС XXVII съезди қарорлари асосида ўн иккинчи беш йиллик марраларини кўзлаб, жадаллаштириш ва қайта қуриш йўлида қилаётган ишлари билан танишдилар. Область партия комитетида, «Бухоро ҳақиқати» газета редакциясида бўлган учрашувларда, шунингдек Бухоро районидаги «Маданият» колхозида ўтган газетхонлар конференциясида партия, совет ва хўжалик ишини қайта қуриш тўғрисида гап борди.

Бухоро тўқимачилик комбинатида «Очиқ хатлар куни» бўлиб ўтди. Ғиждувон райони меҳнаткашлари вакиллари «Гулистон» колхози 5-бригадаси дала шийпонига тўпланиб, газетанинг оғзаки сони материалларини тингладилар. Вобкент районидаги Калинин номли колхозда район партия комитети ва район агросаноат бирлашмаси ходимлари, чорвачилик мутахассислари, илғор чорвадорлар иштирокида «Давра суҳбати» ўтказилди.

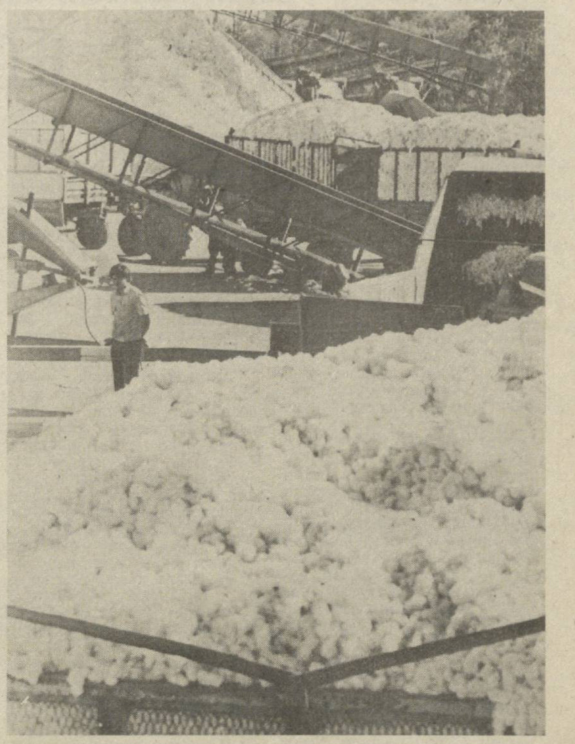

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бухоро пахта тозалаш заводи коллективи янги ҳосилни қайта ишлашда юқори унумдорликка эришмоқда. Бу ерга ҳар куни 1200 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» келиб турибди. Бухоро райони хўжаликларидан келаётган бу маҳсулотлардан ўрта ҳисобда 33,3 процент тола чиқмоқда. Ушбу кўрсаткич планда белгиланганидан 0,6 процент кўпдир.

Суратларда: сифатни назорат қилиш бўлими бошлиғи Ольга Коротких ва лаборатория ходими Арофат Мирхонова пахта сифатини кўздан кечиришмоқда. 2. Заводда иш қизғин.

А. Мирзажонов фотоси (ЎзТАГ).

ИНСОН ОМИЛИ — БОШ МАСАЛА

Жадаллаштириш, қайта қуриш, инсон омилини фаоллаштириш... Бир-бири билан уйғунлашиб кетган бу уч тушунчани биз область партия комитетида ҳам, дала ва фермаларда ҳам, бошланғич партия ташкилотлари ва партия группаларида ҳам тез-тез эшитдик. Область партия комитети бўлим мудирлари ва мудир ўринбосарлари билан бўлган суҳбат пайтида область партия комитети секретари С. Баҳронова бу соҳада қилинаётган ишлар ҳақида батафсил сўзлаб берди. Партия комитетлари, партия қуйи бўғинларида қайта қуриш ва инсон омилини фаоллаштиришнинг бориши устидан қаттиқ назорат ўрнатилган. Барча партия ташкилотлари шу кунларда изланиш, ўз фаолиятининг форма ва методларини янгилаш муҳитида яшамоқдалар. Бу ишлар коммунистларнинг авангардлигини таъминлаш, коллектив раҳбарлик принципини, танқид ва ўз-ўзини танқидни, назоратни, ишга масъулиятли муносабатни қатъий қарор топтириш йўли билан амалга ошириляпти. Булар эса ўз навбатида жойларда янгиланиш руҳини вужудга келтириб, қолоқлик ва турғунликка нисбатан муросасизликни одат тусига киритаётир.

Кишиларга нисбатан доимий ғамхўрлик Бухоро районидаги «Маданият» колхози партия ташкилоти ва правлениесининг кундалик фаолиятига сингиб кетган. Хўжаликда замонавий посёлкалар, мактаб ва болалар боғчалари, дала шийпонлари ва бу ерларда вужудга келтирилган зарур шарт-шароитлар колхоз аъзоларининг турмуш фаровонлигини таъминлаш, унумли меҳнат қилиш ва яхши ҳосил чиқаришлари учун мослаштирилган. Хўжаликни агросаноат асосида ривожлантириш юзасидан белгиланган тадбирлар изчиллик билан амалга оширилмоқда. Қишлоқдаги ғишт заводи ҳар йили ишлаб чиқараётган олти миллион донага яқин ғишт янги уй-жойлар, маданий-маиший объектлар қурилишига ишлатиляпти. Бу йил мармар, ёғоч ва ганч ўймакорлиги цехи ишга тушиб, барча маҳаллий усталарни бирлаштирди. Бухоро зардўзлик фабрикасининг шу хўжаликдаги филиалида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар харидорлар томонидан яхши кутиб олиняпти. Яқинда колхоз правлениеси ташаббуси билан колхоз қишлоғида барпо этилган дастрўмол ишлаб чиқариш цехи дастлабки маҳсулотини реализация қилди. Бу цехда Бухородаги саноат корхоналари лахтакларидан ҳар йили олти юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ишлаб чиқариш кучларидан омилкорлик билан фойдаланиш, меҳнатга қобилиятли ҳар бир кишини иш билан таъминлаш мақсадида ишлаб чиқариш чиқитларидан пластмасса буюмлари, шифер, дераза ромлари ва хўжалик учун зарур бошқа буюмлар тайёрлайдиган цехлар очишни мўлжалламоқда. Бу — пахтачилик, сабзавотчилик, чорвачилик ва хўжаликнинг бошқа соҳаларида иш билан тўла банд бўлмаган 500 кишини ана шу ёрдамчи корхоналарда доимий ишга жалб этиш имконини берди. Бинобарин, колхоз даромадининг қўшимча манбаларига эга бўлдики, бу кўпгина социал масалаларни ҳал этишни енгиллаштирмоқда.

Инсон омилини фаоллаштириш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар яқинда Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхози коммунистларининг йиғилишида чуқур таҳлил қилинди. Йиғилиш қарорида далада ишлаётган ҳар бир механизатор ва теримчига, чорвачилик фермасининг ҳар бир ходимига унумли меҳнат қилиши учун энг зарур шароитларни яратиб беришни таъминлаш партия ташкилотининг шу кунги муҳим вазифаси қилиб қўйилди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ушбу қарор изчиллик билан амалга ошириляпти. Ҳозир ҳар бир бригада ўзининг замонавий дала шийпонига эга. Бу шийпонлар далада эрта саҳардан кеч киргунча меҳнат давом этаётган айни кунларда колхозчиларнинг том маънодаги иккинчи уйига айланган. Партия ташкилоти ўзининг оммавий-сиёсий ишларини ҳам шу ерга кўчирган. Мавжуд 15 та дала шийпонидаги сотувчисиз дўконлар энг зарур буюмлар билан савдо қиляпти. Район маиший хизмат комбинати ходимлари ҳафтанинг белгиланган муайян кунларида шийпонларга келиб, теримчиларга хизмат кўрсатадилар. Район даволаш муассасалари ходимлари ҳам шу ерда дам олиш соатларида теримчи ва механизаторларни қабул қиладилар. Булардан ташқари хўжаликда ташкил этилган 2 та доимий ва 7 та мавсумий болалар боғчаси иши ҳам терим мавсуми талабларига мос ташкил этилган.

Вобкент район партия комитети съездлар йилини яхши ташаббус билан бошлади. Илгари район хўжаликларида барча эътибор пахтачиликка қаратилиб, бошқа соҳалар унутиб қўйилганди. Эндиликда чорвачиликка ҳам пахтачилик даражасида эътибор бериляпти. Тармоқни тажрибали кадрлар билан мустаҳкамлаш, уларга доимий ғамхўрлик кўрсатиш диққат марказида турибди. Ҳозир ҳар бир колхозда чорвачилик комплекслари, ана шу комплекслар қошида эса чорвадорлар уйи барпо этилмоқда. Калинин номли колхоздаги чорвадорлар уйида медпункт, маиший хизмат хоналари очилди. Икки хона сут соғувчи ва молбоқарларнинг дам олиши учун барча зарур нарсалар билан жиҳозланди. Ошхонада икки маҳал иссиқ овқат тайёрланади. Бундай намунали «Чорвадорлар уйи» йил охиригача яна бешта хўжаликда жиҳозланади.

— План ва мажбуриятларнинг бажарилиши энг аввало кишиларга кўрсатиладиган ғамхўрликка боғлиқ, — дейди Вобкент район партия комитетининг биринчи секретари Х. Сатторов. — Биз ўз фаолиятимизда мана шунга қатъий амал қиляпмиз. Михаил Сергеевич Горбачевнинг Хабаровск ўлка партия ташкилоти активи кенгашида агар раҳбарлар социал соҳани унутиб, уни ҳамма ишларнинг қуйруғига ўтказиб қўяр эканлар, у ҳолда планларимиз барбод бўлади, деган сўзлари биз учун бундан буён дастуриламал бўлиб қолади.

РАҚАМЛАР ТИЛГА КИРСА...

Ишни қайта қуриш — давр талаби. Бунга эришиш учун, аввало, ишга эскича ёндашиш одатларига бутунлай барҳам бериш керак. КПСС XXVII съезди ўн иккинчи беш йиллик планлари бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлашни партия ташкилотлари олдидаги энг муҳим ва долзарб масала қилиб қўйди. Бу вазифани яхши уддалаш учун идеология соҳасида ҳам қайта қуришни сабот билан ўтказиш даркор. Идеология ишида кампаниячилик, пропаганданинг ҳаётдан узилиб қолиши ва етилган масалаларнинг жиддийлигига етарли баҳо бермаслик, сафсатабозлик, лоқайдлик каби камчиликлар ҳали ҳам сақланиб келаётгани, социал-сиёсий тадбирлар ҳамиша ҳам омма тарбияси билан боғлаб олиб борилмаётганлиги сир эмас.

Хўш, партия ташкилотларида идеология ишини қайта қуриш борасида қандай амалий ишлар қилиняпти? Шундай савол билан Ғиждувон район партия комитети секретари К. Жўраевга мурожаат қилдик. У қайта қуришнинг аҳамияти ҳақида сўзларкан, кўпдан кўп факт ва рақамларни тилга олди. Масалан, шу кунларда 300 дан ортиқ сиёсий ахборотчи, 1200 га яқин агитатор дала шийпонларида иш олиб боряпти. Лекция ўқиладиган 162 та аудитория қайта жиҳозланди. Райкомнинг 19 та штатсиз лектори, «Билим» жамиятининг 306 лектори саккиз ой мобайнида 1320 та лекция ўқиди. Кўргазмали агитация яхшиланмоқда. Жумладан, шу йилнинг ўзида ўн олтита янги паннолар ўрнатилди, меҳнаткашларни жорий ва истиқболдаги вазифаларни ҳал этишга сафарбар қилувчи шиорлар мазмуни, сифати яхшиланди. Атеистик пропаганданинг ҳужумкорлиги таъминланяпти. 27 атеист лектор 198 та лекция ўқиди. Секретарь гап орасида ҳатто райондаги 56 кутубхонада 450 минг китоб борлигини, 19 та клуб, 10 та маданият уйи жойларда иш олиб бораётганлигини ҳам эслатди. Хуллас, у қайси соҳа ҳақида гапирмасин, ғиж-ғиж рақамларни мисол тариқасида тилга олди. Фақат угина эмас, районда ким билан суҳбатлашмайлик, қайта қуришдаги ҳақиқий аҳволни мана шу тарзда рақамлар, маълумотлар орқали кўрсатишга ҳаракат қилди.

Тўғри, рақамлар ҳам ишнинг аҳволи, кўламини тасаввур этишга ёрдам беради. Аммо рақамлар ҳам ҳар хил бўлади. Ҳақиқий ишни ўзида мужассамлаштирадиган рақамлар бошқа-ю, қоғозда, шунчаки маълумот учун қуйидан юқорига бериладиган, йўқни бор қилиб кўрсатадиган рақамлар бошқа. Сўз ва иш бирлиги таъминланган, қаттиқ назорат ўрнатилган жойда рақамлар тили ҳам ўткир, жозибали бўлади, хотиржамликка, кўзбўямачиликка ўрин қолмайди, албатта.

Садриддин Айний номли колхоз партия комитети секретари Ҳ. Ҳожиев ҳам суҳбатни рақамлардан бошлади. Йил бошида партком мажлисида 62 киши агитатор, 12 киши сиёсий ахборотчи қилиб тасдиқланган ва улар яқинда аттестациядан ўтказилган. Унинг қўлида ким қайси бригадага бириктирилгани ва қанча суҳбат ўтказилганлиги хусусида аниқ-равшан маълумотлар бор экан.

Ҳ. Ҳожиев билан дала айландик. 14-бригададамиз. 130 киши пахта теряпти. Кеча ҳар бир теримчи хирмонга 76 килограммдан ҳисса қўшибди.

— Бугун 80—85 килограммга етади, — деди бригада бошлиғи Б. Отамуродов. — Бу уч процентдан кўпроқ. Машина терими бошлангач, кунига бемалол 5-6 процентдан пахта топшира оламиз.

Гап мазмуни оммавий-сиёсий ишларга бурилди.

— Ўқитувчи А. Иззатов билан Р. Олимов ҳар замонда бир келиб, дала шийпонига янги плакатларни илиб кетишади, — деди бригада бошлиғи.

— Партия комитети механизация бўйича бухгалтер Амирилло Файзиевни бригадага агитатор қилиб бириктирган экан?

— Механизация бухгалтери? Йўқ, Файзиев иш билан келмаса, суҳбат ўтказгани келмайди, — бригадирнинг қоши чимирилди ва деворга илиб қўйилган агитаторлар дафтарини олди. — Манавини варақлаб кўринг, Бунга Олимов нима иш қилганини ёзиб боради. Файзиевнинг агитаторлигини бўлса энди эшитдим.

Дафтарга охирги марта 5 майда шийпонда суҳбат бўлгани қайд этилганди...

— Бригадамизда агитаторларнинг номи бўлгани билан унинг ўзи йўқ, — суҳбатга аралашишди теримчи Райхон Одилова билан Зиёда Қўчқорова. — Бинойидек дала шийпонимиз бор. Пешин пайтида шу ерда суҳбатлар, лекциялар бўлишини хоҳлаймиз.

6-бригадада ҳам шундай аҳволга дуч келдик. Кишилар яхши ишлашяпти. Кунига 2-2,5 процент миқдорида пахта топширилcosti. Аммо улар бухгалтер А. Остонов билан механизатор Т. Бўлдиевнинг агитатор эканлигини эшитиб, таажжубланишди. 11-бригадада эса Ҳ. Ҳожиев билан бригада бошлиғи А. Болтаев ким агитатор сифатида бригадага бириктилганлигини аниқлолмай, анча ҳижолат тортишишди. Бригадир «Ибрагимов билан Соҳибов агитатор», деса, партком секретари: «Қўлимдаги рўйхатда Болтаеванинг исми ёзилган», — деб туриб олди. Бироқ уларнинг иккови ҳам масаланинг моҳиятидан узоқ эдилар. Чунки агитаторлар дафтарида охирги суҳбат 16 апрелда ўтказилгани қайд этилган. Демак, беш ойдан бери бригадага на агитатор ва на сиёсий ахборотчи қадам босган. Бошқа бригадаларда ҳам муҳим иш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Ана шундай нохуш аҳволнинг гувоҳи бўлдик.

Партия комитети ҳужжатларини варақлаймиз. Перспектив иш планида мажлис ва йиғилишлар кун тартибида идеология ишига тааллуқли кўп масалаларни муҳокама этиш қайд этилган. Аммо кўп ҳолларда белгиланган ана шу режалар қоғозда қолиб кетган. У ёки бу масала муҳокама этилган йиғилишлар эса конкрет танқид ва ўз-ўзини танқидсиз ўтган. Қарорлар «бажарилсин», «таъминлансин», деган кўрсатмалардангина иборат. Уларда на ижро муддати ва на ижро учун масъул коммунистнинг номи аниқ кўрсатилган. **Қарорларнинг амалга ошмай қолаётгани сабабларидан бири — партия комитетида ишни қайта қуриш ҳақида кўп гапирилгани билан, амалда эса ҳамон эскича услуб қўлланаётганида.** Суҳбат орасида партком секретари ўз устида буткул ишламай қўйганлиги маълум бўлиб қолди. У ҳатто партия съезди материалларини, партиянинг кейинги ҳужжатларини ўқиб, уқиб олмаган. Қайта қуришнинг моҳиятини билмайди. Кундалик воқеалар билан таниш эмас. Коммунистларнинг етакчиси бўлиш бу унга билдирилган катта ишонч эканлигини, бу юксак масъулият, эътиборли вазифа эканлигини партком секретари ҳис этмай қўйган.

Ленин номли, Калинин номли колхозларда ҳам кишилар билан суҳбат чоғида идеология ишларини қайта қуришда сўз билан амалий иш ўртасида катта фарқ борлиги маълум бўлиб қолди. Калинин номли колхоз партия комитети секретари Ҳ. Жумаев оммавий-сиёсий, тарбиявий ишлар одамларга яқинлаштирилганини айтди. У энг дуруст деб таърифлаган ўнинчи бригадага бордик. Дала шийпони бўм-бўш. На деворий газета, на ва «Чақмоқ» чиқарилган. Ким қанча пахта тераётгани қайд этиб бориладиган «Кўрсаткич тахта»га ҳеч нарса ёзилмаган. Бу ерда ҳам агитатор ва сиёсий ахборотчи ким эканлигини бирор киши айтиб беролмади.

Ғиждувон пахта тозалаш заводида партия группалари ва цех партия ташкилотларида бўлган ҳисобот-сайлов йиғилишларида оммавий-сиёсий ишларнинг самарадорлиги ва таъсир кучини ошириш юзасидан коммунистлар билдирган таклиф ва мулоҳазалар ижросига ҳамон киришилган эмас. Ягона сиёсий кунларда билдирилган таклифлар ҳам қоғозда қолиб кетяпти. Одамлар билан маслаҳатлашиб ишлаш, уларнинг ишлаб чиқариш учун фойдали фикр ва мулоҳазаларини, таклифларини қўллаб-қувватлаш қайта қуриш талабларидан бири эканлиги унутиб қўйилмоқда.

Район партия комитетида қайта қуриш борасида олиб борилаётган ишлар билан танишаётганимизда яхши бир тадбирни эслашди. Райком ходимлари маълум кунларда ўзларига бириктилган бошланғич партия ташкилотларида бўлиб, партия ички хўжалигини юритишда, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни олиб боришда амалий ёрдам кўрсатмоқдалар. Бўлим мудирлари буни ўз назоратларига олишган. Айни пайтда улар ҳам ойнинг маълум бир кунида шу иш билан шуғулланадилар. Бу яхши. Бироқ айрим ходимларнинг ўзига топширилган бу вазифани сидқидилдан бажармаётгани, расмиятчилик, қоғозбозлик билан шуғулланаётгани бошланган ишнинг самарасини сусайтиряпти. Масалан, райком инструкторлари Б. Бозоров ва Ю. Эшмуродов Садриддин Айний номли колхоз бошланғич партия ташкилотига бириктилган эдилар. Гарчи улар бу хўжаликка кўпдан бери келмаган бўлсаларда, бошланғич партия ташкилотидаги ҳақиқий аҳволни яшириб, район партия комитетида нотўғри хулоса чиқарилишига сабабчи бўлганлар. **Райком бўлимлари ўз навбатида кишиларга нисбатан ишончни қаттиқ талабчанлик билан қўшиб олиб боришни, контролни унутганлар.**

Қайта қуриш — ҳар бир коммунистнинг вазифаси, Ғиждувон район партия комитети ҳам ана шу талабларга қатъий амал қилган ҳолда қайта қуришдаги ўзибўларчилик, расмиятчилик ва қоғозбозликка барҳам бериши, ишда тубдан бурилиш ясаши лозим.

МУРОСАСИЗЛИК, ОШКОРАЛИК — ҚАЙТА ҚУРИШ ТАЛАБИ

• Тажриба адреси — «Маданият» колхози

• Идеология иши билан конкрет шуғулланиш керак

• Хўжалик ишларига вақт топилади-ю, аммо...

ЭЪТИБОРГА МУҲТОЖ ИШЛАР

КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори Бухоро области партия ташкилотларини, маданий-оқартув ишларига дахлдор идоралар ва одамларни ҳам ҳар томонлама асосланган ва узоқ вақтга мўлжалланган ҳаракат-программаси билан қуроллантирди. Ғиждувон райони ҳам ўзининг шундай ҳаракат программасига эга.

«Гулистон» колхози клуби қошидаги «Шашмақом» ашула ва рақс ансамблини бутун республикамизда билишади. Унга турли касб эгалари — пахтакорлар, чорвадорлар, ўқитувчилар, тарбиячилар ва маданият ходимлари уюшган. Коллективнинг ўз репертуари бор. Халқ талантларининг ижро маҳорати оригиналлиги, ўзига хослиги билан ажралиб туради. «Шашмақом»нинг айни кунлардаги саҳнаси — дала шийпонлари. Пахта йиғим-терими иштирокчилари унинг шўх куй ва қўшиқларини тинглаб, дилрабо рақсларини томоша қилиб, ҳордиқ чиқармоқдалар.

Колхозда маданият одамларининг қобилиятини ривожлантириш, уларни эстетик жиҳатдан тарбиялаш, коллективда актив ижодий муҳитни шакллантириш омили бўлиб қолмоқда. Бу эса меҳнат самарадорлигини оширишга, хўжалик планларини мунтазам бажаришга, экономикани мустаҳкамлашга ёрдам беряпти.

Лекин баъзи хўжаликларда маданий-оқартув муассасалари фаолияти, чунончи, уларда олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар, колхозчиларга маданий хизмат кўрсатиш қониқарли эмас. Клублар ҳузуридаги лекторийлар, саломатлик, турмуш, ахлоқий тарбия, ҳуқуқ билимлари халқ университетлари ишламайди, уларнинг дала шийпонлари, қизил бурчаклардаги филиаллари эса номигагина ташкил этилган. Кўргазмали агитация ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Карл Маркс номли колхознинг кутубхонаси ремонт талаб. Поллари, китоб жовонлари эски. Китоблар чанг босиб ётибди. Кутубхона фонди янги бадиий китоблар, сиёсий мавзудаги брошюралар билан ўз вақтида тўлдириб борилмайди. Ўқувчилар билан мустаҳкам алоқа йўқ, уларнинг қизиқишлари, талаб ва истаклари ўрганилмайди. Кутубхонада оммавий-маданий тадбирлар деярли ўтмас экан. Колхоз партия ташкилотининг секретари С. Абдуллаев хўжалик ишлари билан кўпроқ овора бўлиб, зиё, маърифат масканини унутиб қўйган. Ахир, колхозчилар маънавий эҳтиёжининг ҳам қондирилиши, яъни клуб ва кутубхоналарда уларга кўрсатиладиган намунали маданий хизмат инсон омилини кучайтириб, иқтисодий юксалишларга мадад бўлади-ку?

Қониқарсиз аҳволни болалар боғча-яслилари мисолида ҳам кўрдик. Далада ёки корхонада ишлаётган оналарнинг боғча-яслида тарбияланаётган фарзандидан кўнгли тўқ бўлса, хотиржам меҳнат қилади, иши унумли бўлади. Демак, боғчага бўлган жонкуярлик айни вақтда корхона, колхоз ёки совхоз ишлаб чиқариши манфаати йўлида қилинадиган ғамхўрликдир.

Райондаги бир қатор хўжаликларда бу ҳаёт ҳақиқатига етарлича амал қилинмаяпти. Боғча-яслилар иши колхоз правлениелари ва партия комитетлари томонидан мунтазам назорат қилиб борилмайди. Кичкинтойлар масканлари яхшилаб жиҳозланмаган, инвентарлар, ҳатто ўйинчоқлар етишмайди. Тайёрланаётган овқатлар кўпинча бир хил. Эътиборсизлик туфайли айрим боғча-яслиларда болаларга катта ёшдагилар учун тайёрланган таомлар берилмоқда. Масалан, Калинин номли колхознинг Турсун Сирожев бошлиқ бригадаси мавсумий боғчасида бўлганимизда тарбиячилар сут, сариёғ, тухум етишмаслигидан шикоят қилдилар.

Бухоро тўқимачилик фабрикасининг Ғиждувон филиалида ишлаётган 950 кишининг 672 нафари аёллар. Лекин, ҳозиргача филиалнинг ўзига қарашли болалар боғчаси йўқ.

«Гулистон» колхозининг «Юлдузча» болалар боғчаси замонавий қилиб қурилган. Озиқ-овқат таъминоти ҳам яхши. Бироқ боғча ҳанузгача табиий газ билан таъминланмаган. Мудира Екатерина Эргашева: «Қиш яқинлашяпти, яна қийналамиз», — деди ташвиш билан. Район газлаштириш идорасининг раҳбарлари эса, ваъда беришдан нарига ўтмаяптилар.

ИНТЕНСИВЛАШ ЙЎЛИДАН

Чорвачилик — халқ хўжалигининг жуда муҳим тармоғи. Бу соҳани интенсивлаш асосида маҳсулот етиштиришни кескин кўпайтириш — бухороликларнинг ўн иккинчи беш йилликдаги муддаоси. Ҳозир партия ходимидан чорвачилик мутахассисигача, оддий сут соғувчи ва молбоқардан хўжалик раҳбаригача — ҳамма бу йўлда изланишда. Айниқса Вобкент районида амалга оширилаётган тадбирлар умидлидир. Калинин номли колхозда бўлиб ўтган давра суҳбатида шу соҳада қилинган ишлар чуқур таҳлил этилди, олдда турган вазифалар ҳақида яна бир карра гаплашиб олинди.

Ҳ. САТТОРОВ, район партия комитетининг биринчи секретари: — Чорвачиликни айниқса гўшт ва сут етиштиришни интенсив технология асосида ташкил этиш — бош масала. Шу мақсадда келгуси йилдан хўжаликлараро бўрдоқичилик пункти ишлай бошлайди. «Вобкент» наслчилик совхози ихтисослаштирилган бўрдоқичилик хўжалигига айлантирилади. Беш йиллик охирига бориб район бўйича тайёрланаётган гўштнинг 70—80 проценти шу хўжаликларда етиштирилади. Асосий йўналиш — наслчиликни тўғри йўлга қўйиш, чорвачиликни комплекс механизациялаштириш. Калинин номли ва Энгельс номли колхозларда бу иш тўла амалга оширилди. Шу муносабат билан чорвачилик комплексларига техника билан тиллаша оладиган ёш кадрлар жалб қилинмоқда. Бу йил 27 йигит ва қиз машҳур сут соғувчи Анастасия Чудняйнинг тажриба мактабида билим олади.

С. НАСРИЕВ, «Москва» колхози бош зоотехниги: — Мўл, тўйимли озуқа етиштириш чорвачилик равнақини ҳал этади. Хўжалигимизда бу соҳада жиддий қийинчиликлар бор. Чунончи, озуқа экинлари майдони экин экиладиган жами майдонларнинг фақат 10—11 процентини ташкил этади. Бу нормада белгиланганидан икки баравар кам. Чорва моллари бош сони эса йил сайин ошиб боряпти. Беш йиллик охиригача яна бир чорвачилик комплекси қурилади. Аҳволни ўнглашнинг ягона йўли — ички имкониятлардан фойдаланган ҳолда экинлар ҳосилдорлигини ошириш, бир ердан йилига икки, уч марта ҳосил олишдир. Бу йил ҳосили ўрилган 60 гектар ерга жўхори экдик. 150 гектар майдонда эса оралиқ экинлар етиштирилмоқда.

М. НАВРЎЗОВА, Калинин номли колхоз раиси: — Чорвачилик доимий изланишни, ижодий меҳнатни талаб қилади. Биз уни ривожлантиришни кишиларга барча зарур шароитларни яратиб бериш билан қўшиб олиб бормоқдамиз. Фермада доимий кадрлар вужудга келди. Улар техникани бошқаришни тўла ўзлаштириб олишган. Правление ферма партия ташкилотининг сут соғувчилар ишини икки сменада ташкил этиш ҳақидаги таклифини маъқуллаб, янги йилдан бошлаб шундай иш услубини жорий этади. Ҳозир фермада 290 бош сигир бор. Ҳаммаси наслдор. Йил охиригача уларнинг сони яна 180 бошга кўпаяди. Шу кунгача давлатга 576 тонна сут топширдик. Бу — ўтган йилдагига қараганда 14 тонна кўп. Ҳар бош сигирдан эса 2035 килограммдан сут соғиб олинди. Ферма ходимлари хўжалик ҳисобида ишламоқдалар. Иш натижаларидан шахсий манфаатдорлик ўсиб боряпти. Сут соғувчиларнинг ойлик иш ҳақи 180 сўмни, молбоқарларники эса 170 сўмни ташкил этмоқда. Келгусида чорва учун озуқа экинлари етиштирадиган бригадалар ҳам комплекс ихтиёрига ўтади. Уларга ҳам чорва маҳсулдорлиги пировард натижаларига қараб иш ҳақи тўланадиган бўлади.

Аммо камчиликлар ҳам йўқ эмас. Масалан, маккажўхори майдони нормадагидан уч баравар кам: бу йил 154 гектар ерда маккажўхори дони ва пояси етиштирилди. Резервлардан самарали фойдаланиш яхши натижа беряпти, ҳосилдорлик ошди. 1500 тонна силос бостирдик. 1000 тонна беда пичани, 1050 тонна дағал хашак тайёрланди. Бироқ гўшт етиштириш оқсаб қоляпти, таннарх ҳали ҳам қиммат, сифат паст. Планлар бажарилмаётир.

Дарҳақиқат, Вобкент районида гўшт етиштиришни интенсивлаштиришда силжиш бўлмаяпти. Район хўжаликлари ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 200 тонна гўштни кам етказиб бердилар. Бир центнер гўштнинг давлат харид нархи 195 сўм бўлгани ҳолда, бу ерда ҳар центнер гўшт етиштириш учун 235 сўм сарфланаётир.

Чорвачиликнинг озуқа базаси заифлигича қоляпти. Озуқа етиштириладиган майдон барча хўжаликларнинг экинларни жойлаштириш структурасида белгиланганидан икки баравар кам. Беда ҳосилдорлиги паст. Тўрт ўримда ҳар гектар ердан атиги 130 центнердан пичан олинганини нормал ҳол деб бўлмайди. Бундай муаммолар областнинг аксарият хўжаликлари учун ҳам характерлидир. Область бўйича гўшт, сут, тухум тайёрлаш оқсаб қолаётгани сабаби ана шунда. Чорва моллари маҳсулдорлиги ғоят паст. Бу эса сира кечиктириб бўлмайдиган жиддий чоралар кўришни, чорва қишловига тайёргарликни пухта ташкил этишни талаб қилади.

Бухоро области меҳнаткашлари ягона мақсад — съездлар йили, умуман ўн иккинчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш орзуси билан меҳнат қилмоқдалар. Партия ташкилотлари уларнинг куч-ғайратини ана шу вазифага йўналтирмоқдалар. Ҳамма ерда социалистик мусобақа авж олдириляпти. Бироқ ҳозирги долзарб кунлар ишни янада оқилона ташкил этишни, ҳар бир соҳада мавжуд барча имконият ва резервларни ҳаракатга келтиришни, хўжалик ишлари муваффақиятини идеологик жиҳатдан таъминлашни пухта уюштиришни талаб этмоқда.

«Қайта қуриш — салбий ҳодисаларга нисбатан муросасизлик, ошкоралик, деймиз. Бу оддий ҳақиқат, жамиятда худди шундай бўлиши керак», — деб таъкидлади ўртоқ М. С. Горбачев Краснодар ўлкаси партия активлари билан бўлган учрашувда сўзлаган нутқида. Партия ташкилотлари ўз ишларини ана шу кўрсатмалар асосида қайта қуриб олишлари, бу муҳим ишга тўғри муносабатда бўлиш намунасини кўрсатишлари лозим. Шунга эришмоқ керакки, олдда турган масъулиятли вазифаларни, план ва мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун курашдан ҳеч ким четда қолмасин.

Т. НАЖМИДДИНОВ, Р. ТУРСУНОВ, М. АБДУҚОДИРОВА, Ю. БЕРДИЕВ, Н. НАИМОВ, «Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.
Д. ХАЛИМОВА, «Бухоро ҳақиқати» газетасининг мухбири.

Совет турмуш тарзи

ЯНГИ ҲАЁТ БОҒЛАРИ

Бу табаррук онахон билан отахоннинг оила қурганига 60 йил тўлди. Дўст-биродарлари, қариндош-уруғларининг «қўша қаринглар» деб билдирган эзгу туйғулари уларга йўлдош бўлаётир.

Ёқутхон Усмонхўжаева билан Насриддин Шарофиддиновга «кумуш тўй»ларини ўтказиб, «олтин тўй», сўнгра «бриллиант тўй» шодиёналарини кўриш насиб этди. Улар ўн фарзанднинг ота-онаси бўлиш, элликка яқин набира, ўттиздан ортиқ эвара кўриш бахтига мушарраф бўлдилар.

Қариялар тўй оқшоми давраси тўридан жой олишган шинамгина ҳовлида олтин куз нафаси. Ишкомлардан банди узилай деб турган узум бошлари, ҳали териб олинмаган қишки олмалар чироқ шуъласида юлдузларсимон жимирлаб кўзни қамаштиради. Дарахтларнинг сарғая бошлаган барглари ўқтин-ўқтин ҳовли саҳнига қўнади...

Даврани тўлдириб рақсга тушаётган набираларнинг шўх кулгуси ва қувончидан олам-олам баҳра олаётган бувижон билан буважоннинг шодлиги бир жаҳон. Улар турмуш қуришганда нақ мана шу набиралари ёшида эдилар. Ўша тўй оқшоми Себзор даҳасида биринчи марта духовой оркестр овози янграган эди. Тўйнинг эртасигаёқ Ёқутхон паранжисини ташлаган ва умр йўлдоши билан тўй саёҳатига жўнаб кетган эди. Улар Москва, Ленинград шаҳарларини айланишган, тарихий ёдгорликлар, санъат обидалари билан танишиб, бир олам қувонч билан қайтгандилар.

Тўй куни экилиб, илдиз отган кўчатлар янги ҳаёт боғларига айланди. Бу боғлар фарзандлар камолида чирой очиб, яйраб-яшнади...

Ўн ўғил-қиз, ўн келин-куёв, набира-келин, эвара-куёвлар... Улар орасида, ишчи, шифокор, режиссёр, ўқитувчи каби ўнлаб касб эгалари бор. Ҳаммалари фойдали меҳнат билан банд кишилар.

— Сизга ҳавасимиз келади, оилангиз маҳалламиз фахри, — дейишди «Саноат» маҳалласининг бир группа кишилари табаррук отахон ва онахонни қизғин қутлашаркан.

«Бриллиант тўй» сабабчиларини Октябрь район партия комитети, Ўзбекистон ССР Социал-таъминот министрлиги, район ЗАГС бўлимининг масъул ходимлари ва кўплаб дўст-биродарлари табриклашди.

Қарияларнинг 60 йил биргаликда кечирган ҳаётлари шунчаки ўтган умр эмас. У ҳар жиҳатдан ибратлидир. Бу катта хонадонда «Интернационал» ва «Марсельеза» каби инқилоб қўшиқлари биринчи бор ўзбек тилида янграган. Оила соҳиби Насриддин Шарофиддинов Тошкентда 1919 йили кўтарилган контрреволюцион қўзғолонни бостиришда ва Андижонда босмачиларни тор-мор этишда фаол қатнашди. У революциядан илгариги оғир ҳаётни ўз бошидан кечирган ва Совет ҳокимияти учун курашган жанговар кишилардан биридир. У бугун 95 ёшда. Умр йўлдоши Ёқутхон ая эса 80 ёшга тўлди. Қаҳрамон она на фақат ўз ўғил-қизларини, балки невара-чеварaларини ҳам камолга етказишда меҳнатини аямади. Бу икки қария ҳаётларида ҳамма вақт бир-бирларига суяниб, бир-бирларининг яхши сифатларини тўлдириб ва давом эттириб яшамоқдалар.

Д. МАҲМУДОВА.

Суратда: оила аъзолари.

Ахборот

НАМАНГАНЛИКЛАР ҲУЗУРИДА

«Тошкентнинг олтин кузи» Бутуниттифоқ санъат фестивали иштирокчиси — П. Вирский номидаги Украина ССР академик рақс ансамбли наманганлик мухлислар ҳузурида бўлди. Тўқимачилар санъат саройида, Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғида намойиш этилган қардош халқ рақслари гулдастаси томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ.

ЯХШИ ТААССУРОТ

Совет Бурятияси пойтахти Улан-Удэ шаҳрида Тошкент Давлат оперетта театрининг гастроллари муваффақиятли ўтмоқда. Театр репертуаридан ўзбек, рус ҳамда чет эл композиторларининг асарлари жой олган. Бурятиялик санъат шинавандалари, айниқса, ўзбек композитори Энмарк Солиховнинг «Хўжа Насриддин» спектаклини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар.

М. ХАМГУШКЕЕВА.

ФОЛЬКЛОР АНСАМБЛЛАРИ КЎРИГИ

Яқинда Андижонда халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали доирасида ўтказилган кўрик-конкурсда оилавий ва этнографик фольклор ансамбллари ҳам ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Бунда ўттиздан ортиқ бадиий коллектив қатнашди. Областдаги маданият ва истироҳат паркларида, дам олиш зоналарида, дала шийпонлари ва қишлоқ клубларида ўтказилган бу конкурсда Хўжаобод район «Коммуна» колхози «Дилкушод наволари» фольклор ансамбли ғолиб деб топилди.

М. АБДУКАРИМОВ.

ПАХТАКОРЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Дала меҳнаткашларига намунали савдо хизмати кўрсатиш Фарғона район матлубот жамияти диққат марказида турибди. Бевосита дала шийпонларида ўзигаўзи хизмат кўрсатадиган магазинлар ташкил этилаётир. Айни вақтда ўн икки бригадада кундалик зарур товарлар ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазинлар ишлаб турибди. Учта автодўкон белгиланган маршрутлар бўйлаб бевосита дала бошида савдо хизмати кўрсатмоқда.

Т. ҲАМИДОВ.

ОБ✱ҲАВО

Октябрь ойида

Одатда октябрь ойида Ўзбекистонда ҳаво анча илиқ бўлади. Ҳавонинг ўртача ҳарорати 8—13, жанубда 15-17 даража иссиқ бўлади. Аммо ҳарорат кескин ўзгариб туради. Илиқ кунлар анча совуқ кунлар билан алмашинади ва бунинг акси ҳам бўлади.

Бу йилги октябрь ойида ҳарорат режими одатдагига яқин бўлади. Яъни ҳарорат ўзгариб туради. Ойнинг иккинчи беш кунлиги ва учинчи ўн кунлигида ҳарорат пасаяди. Шимолда ҳарорат кечаси 3 даража совуқ билан 2 даража иссиқ атрофида, кундузи 5—10 даража иссиқ, жанубда эса кечаси 5—10 даража атрофида, кундузи эса 13—18 даража иссиқ бўлади, қолган жойларда кечаси 4—9, кундузи 18—13 даража иссиқ бўлади.

Ойнинг учинчи ўн кунлигида ҳарорат анча пасайиши мумкин. Кечаси 1—6 даража совуқ, кундузи 3—8 даража иссиқ, республиканинг шимолида кечаси 4—9 даража совуқ, кундузи 0—5 даража иссиқ бўлади.

Иккинчи ўн кунликда ҳаво анча иссиқ келади. Кечаси 10—15, кундузи 24—29 даража иссиқ, жанубда кечаси 13—18, кундузи 26—31 даража иссиқ бўлади.

Одатда ойлик ёғин миқдори октябрь ойида 10 миллиметр билан 30 миллиметр атрофида бўлади. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Навоий, Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида 1—14 миллиметр ёғингарчилик бўлади. Бу йилги октябрь ойида ёғингарчилик ана шу одатдаги даражадан кўпроқ бўлади. Ойнинг биринчи ўн кунлиги ва тўртинчи беш кунлигида ёғингарчилик бўлиши кутилади.

Бугун

Республика гидрометеорология марказининг хабар қилишича, Ўзбекистонда кечаси ҳаво ўзгариб туради, тоғли районларнинг айрим жойларида қисқа муддатли ёмғир ёғиб ўтади. Кундузи ҳаво бироз булутли бўлиб, ёғингарчилик бўлмайди. Шимоли ғарбдан секундига 9—14, Фарғона водийсида дам-бадам 15—20 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 6—11, шимолда 3—8 даража иссиқ бўлади. Айрим жойларда 3 даражагача совуқ бўлади, кундузи 17—22, Фарғона водийсида ва Ўзбекистоннинг шимолида 14—19 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

МЎЛЖАЛ ТЎҒРИ ЧИҚДИ

КАСПАРОВ — КАРПОВ БАҲСИДА

«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси М. МУҲИДДИНОВ Ленинграддан хабар қилади.

Реванш-матчининг 21-партияси қандай вазиятда кечиктирилганлиги газетхонларга аён. Унда моддий мувозанат сақланган бўлса-да, позициявий жиҳатдан оқлар хиёлгина афзалликка эга эди. Бу афзаллик оқ пиёдаларнинг жипсроқ жойлашганлиги, қораларнинг эса бироз тарқоқлиги билан белгиланади.

Мутахассисларнинг умумий хулосасига кўра дурангдан дарак бор эди. Лекин кечиктирилган ўйин давом эттириладими йўқми, буни ҳеч ким билмасди. Матбуот марказида ўрнатилган телефон аппаратларининг жиринги тинмади. Ҳамманинг саволи бир хил эди: «Ўйнайдиган бўлишдими ёки дурангга кўнишдими?»

Иштирокчилар бутун бригадаси билан уйда қилган пухта тахминларини зудлик билан намойиш қилар эканлар, атиги тўрт юриш билан кифояландилар. Улар дурангга имзо чеккан пайтда, шундай позиция юзага келган эдики, унда Карпов икки юришдан сўнг мажбурий равишда бир сипоҳни ютиб оларди. Буни сезиб турган томошабинлар: «Наҳотки Карпов кўрмаётган бўлса»? — деб, қаттиқ ҳаяжонга тушишди. Йўқ, буни гроссмейстерлар уйларидаёқ кўриб, оқибатини аллақачон тарозига солиб ҳам билишган эди. Гап шундаки, шох флангида барпо этиладиган йўли очиқ қора пиёдалар тахтанинг бошқа томонида қолувчи оқ отга бемалол бас кела оларди.

Қолган уч партия олдидан ҳисоб тенг — 10,5—10,5. Аммо жаҳон чемпиони ҳали ҳам баъзи афзалликларга эга. Биринчидан, Г. Каспаров уч партиянинг иккитасида оқ доналарни суради. Иккинчидан эса пировард натижа дуранг — 12—12 бўлса ҳам чемпионлик унвонини сақлаб қолади. А. Карповнинг вазифаси анча мураккаброқ. Ниятига етиш учун уч имкониятдан камида икки очко олиши керак. Балки... келинг яхшиси, буёғига ўтмай турайлик. Кароматларга ўрин йўқлиги маълум-ку!

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Молия бўлимидаги порахўр

Х. Бурхонов бурчакда турган эски қоғозлар ташланадиган альюмин идишга кўз қири билан қараб қўйди-да, кабинетдан чиқиб, хайрият дегандек енгил нафас олди. Лекин бир минутдан кейин шу альюмин идиш олдига бир ўзи эмас, ОБХСС ходимлари ва гувоҳлар билан қайтиб келди. Идиш остида бир даста ўн сўмлик бор эди. Уларнинг бирида «пора» деган сўз нур сочиб турарди.

Иш бундай бошланган эди. Собир Раҳимов район молия бўлимининг катта инженери Х. Бурхонов ўтган йили 15 сентябрь куни Беруний кўчасидан ўтаётиб, «вулканизация» деган вивескага кўзи тушди. Ҳеч ўйламай-нетмай устахонага кирди ва кейин судда айтишларича, ғайриқонуний равишда, ҳеч қандай асоси бўлмаган ҳолда текширишни бошлади. «Вулканизатор В. Маслов клиентни 75 тийинга алдади ва 53 сўм пулга квитанция ёзилмади» деб акт тузди. Ҳолбуки бу гапларнинг ҳаммаси ҳаводан олиб ёзилган эди. Шу сабабли В. Масловнинг жаҳли чиқди, эътироз билдиришга уринди. Лекин Х. Бурхонов гап қайтаришга йўл қўймай, эътирозинг ортиқча, бу акт жиноий иш қўзғатиш учун етарли, деб дўқ қилди. В. Масловни чўчитиб, кейин агар бир ярим минг сўм берсанг, актни бошқа тузиш мумкин, деб шаъма қилди.

В. Маслов бунча пулим йўқ, деб қасам ичди. Бўлмади. Ўша куни Х. Бурхонов унга уч кун муҳлат берди. Агар шу муддат ичида бир қисмини — 500 сўмни тўламасанг актни прокуратурага ошираман деди.

В. Маслов отаси ҳузурига борди, дўстларидан қарз олди. Уйдаги 200 сўмни ҳам қўшиб, 500 сўм қилди ва унинг ёнига икки шиша арақни газаги билан қўшиб олиб борди. Молия инспектори эса ваъдасининг устидан чиқиб, актни ўзгартирди ва уни В. Маслов ишхонасига юборди. Ишхонада акт муҳокама қилиниб, В. Маслов қаттиқ огоҳлантирилди.

В. Маслов енгил нафас олди. Лекин орадан бир неча ой ўтгач, Х. Бурхонов яна пайдо бўлди.

— Пул қани?

— Пул йўқ.

— Нима, турмага тушгинг келиб қолдими? Мен ҳеч нарсани билмайман. Ҳар ойда бир марта маош бериладиган куни келаман, 100 сўм тайёрлаб қўясан. Узил-кесил ҳисоб-китоб қилмагунингча келавераман, билиб қўй.

В. Маслов бошини қуйи солганча қолаверди.

Февраль ойида Х. Бурхонов ваъдасининг устидан чиқиб, маош бериладиган куни етиб келди ва 100 сўмни чўнтагига солиб кетди.

— Текинхўр, — В. Маслов унинг орқасидан нафрат билан шивирлаб қолди.

Март ойининг бошларида, пичоқ бориб суякка қадалгач, В. Маслов прокуратурага мурожаат қилди. Эҳтиёткор Х. Бурхонов навбатдаги порани олгач, юқорида айтганимиздек ахлат идиши остига яшириб қўйди. Лекин бу ёрдам бермади. Собир Раҳимов район халқ суди уни 8 йил муддатга озодликдан маҳрум этишга, жазони кучайтирилган режимли колонияда ўташга ҳукм қилди.

Т. ДАГЖИ,
ЎзТАГ мухбири.

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАН ҲАФТАЛИГИ

6 октябрь, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.50 — «Музикали кун». 10.15 — «Нега ва нима учун». 10.40 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 11.20 — «Рассомлар ҳақида ҳикоялар». 11.50 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 12.20 — ГДР телевидениесининг программаси. 13.20 — «Давр ва ўзим ҳақимда». 13.35 — Концерт. 15.25 — Ҳужжатли фильм. 15.55 — Мультфильм. 16.05 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 17.15 — Ҳужжатли фильм. 17.25 — Футбол шарҳи. 17.55 — Болалар учун фильм. 19.10 — «9-студия». 20.10 — «Куйловчи Россия». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Куйловчи Россия». Бадиий фильм, 2-серия. 23.20 — Волейбол. Жаҳон чемпионати. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Мультфильм. 10.00 — Ритмик гимнастика. 10.45 — «Тонгги почта». 11.15 — М. Горький. Хотиралар ва учрашувлар. 12.20 — «Ватангадолар». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 15.25 — «Дунё ва ёшлар». 16.50 — Концерт. 18.00 — Футбол. «Торпедо» — «Арарат». 18.45 Ўқувчилар учун кўрсатув. 20.00 — Жаҳон халқларининг ижоди. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — Ҳужжатли фильм. 8.10 — Оилада тарбия. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.45 — «Кинопублицист экрани». 10.30 — Концерт. 11.05 — «У ёлғиз ўзи из қувлади». Бадиий фильм, 1-серия. 12.25 — «Бўстон». 13.25 — «Ёш олимлар телеклуби». 13.55 — «Рақс лаҳзалари». 17.35 — «Биз қувноқ ва шодон яшаймиз». 18.10 — «Суюнчи». Бадиий фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.50 — «Ёшлик». 20.30 — «Ахборот». 20.55 — Фильм-концерт. 21.15 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — СССР халқ артисти Тамарахонимнинг ижодий кечаси (такрорий). 23.10 — «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ-II. 19.30 — «Ўз ихтиёри билан». Бадиий фильм. 20.40 — «Яхши кайфият хизмати». 21.30 — «Время».

7 октябрь, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 10.00 — Концерт. 10.30 — Ҳужжатли фильм. 11.00 — «4:0 Танянинг фойдасига». Бадиий фильм. 12.25 — Фильм-концерт. 12.50 — Мультфильм. 13.05 — «Судьялар устидан суд». Фильм-спектакль. 16.00 — Хоккей. «Спартак» — МАСК. 18.15 — «Янгра, гармонь». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Соат йигирма беш». Поэма. 19.50 — Илмий-оммабоп фильм. 20.05 — «Мен сайлаган одам». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 23.20 — «Дунё воқеалари». 23.35 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.50 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 10.30 — Мультфильм. 10.50 — Шоирлар Маяковский ҳақида. 12.05 — Реклама. 12.10 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 12.55 — «Псковда духовой музика байрами». 13.25 — «КВН—86». 15.15 — «Ғўр ёшлигим». Бадиий фильм. 16.50 — П. И. Чайковский. «Йил фасллари». 17.40 — «Кинопанорама». 19.20 — «Дин Рид ҳаётда ва қўшиқда». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.50 — «Биз коммунизм қуряпмиз». 21.30 — «Время». 22.05 — «Тўйдан олдин тўй саёҳати». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — «Ватанимни шарафлайман». 9.00 — «Время». 9.40 — «Бугун — СССР Конституцияси куни». 10.10 — «Тошкентнинг олтин кузи». 11.50 — «У ёлғиз ўзи из қувлади». Бадиий фильм. 2-серия. 13.10 — «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб». 18.05 — «Бахтли болалик». 18.40 — Мультфильмлар. 19.00 — Адабий театр. Ғ. Ғулом. 19.30 — «Ахборот». 19.50 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.55 — Концертнинг давоми. 21.30— «Время». 22.05 — Байрам концерти.

ТОШКЕНТ-II. 19.30 — Фильм-концерт. 20.00 — «Бахтли одам». Бадиий фильм. 21.10 — Киножурнал. 21.30 — «Время».

8 октябрь, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильм. 9.55 — «Мен сайлаган одам». Бадиий фильм. 11.20 — «Саёҳатчилар клуби». 12.20 — Концерт. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Симфоник миниатюралар. 16.40 — Мухбиримиз ҳикоя қиладилар. 17.10 — Концерт. 18.00 — «Дин ва сиёсат». 18.45 — «Агросаноат: бугун ва эртага». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.40 — «Дунё ва ёшлар». 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.25 — «Маруся хола». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Жаҳон халқларининг қўшиқлари». 22.45 — Ҳужжатли фильм. 23.05 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Жамиятшунослик. 10.05 — Немис тили. 11.05 — Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 11.35 — Умумий биология. 12.05 — Эдуард Багрицкий поэзияси. 13.10 — Тарих. 13.40 — Табиатшунослик. 14.30 — «Сенинг ленинча кутубхонанг». 15.10 — А. С. Грибоедов. Ҳаёти ва ижоди. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.10 — «Поэзия». 19.35— «Музика архитектура ёдгорликларида». 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Хайли тун, кичкинтойлар». 20.50 — «Ўзаро ҳамжиҳатлик». 21.30 — «Время». 22.05 — Тунги патруль». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — Телеочерк. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Ҳужжатли фильм. 16.35 — Илмий-оммабоп фильм. 17.00 — Телефильм. 17.30 — Адабиёт. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Теннис. «Динамо» марказий Совет биринчилиги. 18.45 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.50 — «Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари». 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.55 — Чолғу куйлари кечаси. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хирмонингизга барака». 22.25 — «Умид». Телеклуб.

ТОШКЕНТ-II. 19.30 — «Совға». Бадиий фильм. 20.05 — «Пионер телетайпи». 20.15 — Телефильм. 20.25 — Ритмик гимнастика. 20.45 — «Ёнғиндан сақланинг». 21.30 — «Время».

9 октябрь, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 10.00 — Концерт. 10.30 — «Маруся хола». Бадиий фильм, 1-серия. 11.35 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 12.45 — Концерт. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Халқ куйлари. 16.10 — «Шахмат мактаби». 16.45 — «Қувноқ стартлар». 17.30 — Концерт. 18.30 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.15 — «Дуне воқеалари». 19.30 — «Сўзни амалда иш билан оқла». 20.05 — Мультфильмлар. 20.15 — «Фан ва техника». 20.25 — «Маруся хола». Бадиий фильм. 2-серия. 22.05 — «Инсон йирик планда». 23.25 — «Дунё воқеалари». 23.40 — Шахмат. Жаҳон чемпионати.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Умумий биология. 10.05 — Испан тили. 11.05 — Жамиятшунослик. 11.35 — «Оилавий турмуш этикаси ва психологияси». 12.05 — Ҳужжатли фильм. 13.10 — Физика. 13.40— Ботаника. 14.30 — «Бил ва уддала». 15.00 — «Юрак калитини излаб». Бадиий фильм. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Қишлоқ янгиликлари». 19.50 — Ритмик гимнастика. 20.20 — Илмий-оммабоп фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Сиз бунга қодирсиз!». 21.30 — «Время». 22.05 — «...Ғалабанинг ажойиб лаҳзалари». Бадиий фильм. 23.20 — Ҳужжатли фильм. 23.30 — Баскетбол. Европа чемпионлари кубоги.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — Комсомол съезди олдидан. 8.10 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.30 — Кўрсатувлар программаси. 16.35 — География. 17.05 — Мультфильмлар. 17.20 — ЎзССР тарихи. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ҳовлимиздаги стадион». 18.45 — Телефильм. 18.55 — «Инсон боладикдан бошланади». 19.30 — «Ахборот». 19.50 — «Хўжасизликка қарши кураш». 20.30 — «Ахборот». 20.55 — Ёш ижрочилар концерти. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ягона сиёсий кун». 22.35 — «Дўстимнинг ўғли». Теленовелла.

ТОШКЕНТ-II. 19.30 — «Ёшлик». 20.00 — Реклама. 20.10 — Фильм концерт. 21.00 — Тошкент областининг 414 минг тонна «оқ олтин»и учун. 21.30 — «Время».

10 октябрь, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Қувноқ стартлар». 10.30 — «Маруся хола». Бадиий фильм, 2-серия. 11.35 — Концерт. 12.10 — «Объектив». 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Кубань ўлкаси қўшиқлари. 16.30 — «Рус тили». 17.00 — «Экран куйлари». 17.35 — «Толя Клюквиннинг саргузашти». Бадиий фильм. 18.45 — «Ҳамдўстлик». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Жойида ҳал этилади». 20.15 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. Танаффусда — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Музика. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Умумий биология. 11.35 — «Дубровский». 5-синф. 12.05 — «Сиз яратган боғ». 13.10 — Табиатшунослик. 13.30 — Зоология. 14.25 — «Сенинг ленинча кутубхонанг». 14.55 — Илмий-оммабоп фильм. 15.15 — Драматургия ва театр. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Умр бир марта берилади. Бадиий фильм. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.15 — Хоккей. «Динамо» — «Торпедо».

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!» 8.00 — Телефильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50— Телефильм. 16.35 — Биология. 17.05 — Телефильм. 17.20 — Комсомол съезди олдидан. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 —«Элга хизмат: талаб ва таклиф». 18.45 — Мультфильм. 19.00 — «Ёзувчи ва замон». 19.30 — «Ахборот». 19.50 — Телефильм. 20.00 — «Совет турмуш тарзи». 20.30 — «Ахборот». 20.55 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Кундалик ташвишлар». Бадиий фильм. 23.05 — «Бугун оламда нима гап».

ТОШКЕНТ-II. 19.30 — Ритмик гимнастика. 19.50 —«Боболар ери». Бадиий фильм. 21.15 — «Трамвай ҳайдовчиси». 21.30 — «Время».

11 октябрь, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильм. 10.15 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 11.30 — Ҳужжатли фильм. 11.50 — «Дунё ва ёшлар». 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — «Пайрам». Тоғли Шория миллий байрами ҳақида. 16.50 — С. Аксаков. Ҳаёти ва ижоди. 18.00 — Киноочерк. 18.30 —Концерт. 18.55—Мультфильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.50 — «Жадаллаштириш». 20.20 —«Имзо». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Имзо». Бадиий фильм, 2-серия. 23.20 — Концерт. 23.45 —«Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — А. Куприн. Ҳаёти ва ижоди. 10.20 — Музика. 11.20 — Илмий-оммабоп фильм. 11.30 — «Фан ва турмуш. 12.00 Ж. Свифт. Ҳаёти ва ижоди. 13.00 — Умумий биология. 13.30 — Тарих. 14.00 — Физика. 14.30 — «Рус тили». 15.00 — Илмий-оммабоп фильм. 15.20 — «Инсон. Ер. Коинот». 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — «Сиз яратган боғ». 19.30 — «Саёҳатчилар клуби». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Унутилмас музикали кечалар». 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 —«В. И. Ленин ҳақида ҳикоялар». 8.10 — Телефильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 17.45 — Янгиликлар. 18.00 — «Китоб— бизнинг дўстимиз». 18.45 — «Фан уфқлари». 19.30 — «Ахборот». 19.50 — «Оламга саёҳат». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30—«Время». 22.05 — «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий фильм.

ДУШАНБА. 18.05 — Инсон меҳнати билан улуғ». 18.40 — Мультфильм. 18.50 — Реклама. 19.00 — «Новости». 19.20 — «Ҳаммаси бошидан». Бадиий фильм. 20.30 — «Ахбор». 20.55 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Муваффақият сизга, пахтакорлар!» 22.25 — «Ижодкор шахс». Спектакль. 23.20— Шу куннинг янгиликлари.

12 октябрь, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Спортлото». 10.25 — «Будильник». 10.55 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.55 — «Тонгги почта». 12.25 — «Саёҳатчилар клуби». 13.25 — «Музикали киоск». 13.55 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.55 — «Здоровье». 15.25 — «Иван Москвиннинг кино роллари». 16.55 — «Ералаш». 17.05 — «Ветеранлар, Сизлар учун». 17.55 — «Халқаро панорама». 18.40 — Спорт программаси. 20.10 — «Лўли бахти». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Ҳужжатли фильм. 23.00 — Концерт. 23.50 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!» 9.20 — «Умр бир марта берилади». Бадиий фильм. 10.50 — «Рус тили». 11.20 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладлар». 11.50 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 12.40 — Мультфильм. 13.00 — «Терговни билимдонлар олиб боради». Телеспектакль. 14.50 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 16.00 — Хоккей. «Динамо» — «Спартак». 18.15— Концерт. 18.45 — «Дунё ва ёшлар». 19.20 — Концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — Мотобол. СССР чемпионати. 21.10 — В. Ковтун чалади. 21.30 — «Время». 22.05 — «Тоғлардаги узун акс-садо». Бадиий фильм, 1- ва 2-серия-лар.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Биргаликда куйлаймиз». 10.00 — «Врач маслаҳати». 10.10 — «Ижодкор ёшлар учун». 10.35 — «Спорт шарҳи». 11.35 — «Бойчечак». 12.05 — «Касаба союзлари — коммунизм мактаби». 12.35 —В. И. Лениннинг назарий мероси. 12.50 — Реклама. 13.10 — Болалар учун телетеатр. 17.00 — Хоккей. «Бинокор» — «Торпедо» (Усть-Каменогорск). 19.15 — Мультфильм. 19.30— «Ахборот». 19.50 — «Инсон ва табиат». 20.20 — «Совет киноси». 20.30 — «Ахборот». 20.55 — «Мусиқа жавони». 21.30 — «Время». 22.05 — «Инсон ва замин». 22.35 — Концерт.

ФРУНЗЕ. 15.05 — Мультфильмлар. 15.55 — Телефильмлар. 16.35 — «Новинки». 17.55 — «Халқаро панорама». 18.40 — Телефильмлар. 18.55 — «Мусобақага нима халақит беради?». 19.35 — «Корогоч». Ҳажвий киножурнал. 19.45 — Халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали. 20.15 — Ч. Айтматов. «Бекеттеди бир тун». Телеинсценировка. 21.00 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05— «Чайковский». Бадиий фильм, 2-серия.

Р. — 09034. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Б. — 225. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12